75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛИПНЯ, 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 26, 1968 No. 140. VOL. LXXV.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ЗУСТРІЧІ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

БРЕЖНЄВ, КОСИГІН І КОМПАНІЯ ЇДУТЬ НА ЗУСТРІЧ З ЧЕХАМИ

Прага. — Хоча в чеських газетах ані в радіо нема ніякої вістки про час і місце передбаченої конференції з участю 11-членного совєтського Політбюра та повної 11-членної Президії чеської компартії, проте Ассошієтед Пресс принесла вістку з Бєограду, отриману від югославських комуністів, що совєтські верховоди виїхали вже з Москви поїздом в сторону Чехословаччини, через Польщу й Східну Німеччину. Вони, мовляв, лякалися летіти літаком, бо у випадку катастрофи був би обезголовлений цілий центральний комуністичний апарат. Та конференція повинна відбутися в понеділок 29 липня в якомусь словацькому місті. Речник чеської компартії Йосиф Тіхі висловився оптимістично про запляновану зустріч, висловивши переконання, що знайдеться компроміс. Однак він підкреслив, що не може бути компромісу у двох точках: щодо привернення в ЧСР цензури вільного слова й відвороту від ліберального курсу політики та щодо оборони державної території Чехо-Словаччини. Він підкреслив, що чехословацькі армії цілком досить задля запевнення їй безпеки і що тому ЧСР не потребує ніяких чужих військ на своїй території. Говорячи про нелегальний перехід на території ЧСР осіб з сусідніх країн, названий чеський представник ствердив, що 40% таких нелегальних імігрантів прибуває із комуністичної Східньої Німеччини. Так само віце-міністер закордонних справ ЧСР Ян Пудляк на пресовій конференції під час свого перебування у Римі говорив про чесько-совєтський конфлікт, як про „непорозуміння", яке напевно буде з'ясоване. Він заявив, було б „катастрофою", коли ЧСР перестала б бути тісним союзником СССР. Мадяри совєтського військ біля словацького кордону по стороні Польщі чеські представники назвали „внутрішньою справою СССР", якою вони не цікавляться.

Відбулося вже 14-те засідання Паризької конференції — безуспішно

Париж. — В середу 24 липня ц. р. відбулося вже 14-те з черги засідання Паризької конференції ЗСА і Північного В'єтнаму. Голова американської делегації Аверел Гарриман звернувся з запитом до північно-в'єтнамської делегації, чи дещо змінена, злагіднена стилізація останніх кількох північно-в'єтнамських офіційних заяв є свідомим ходом, що його можна розуміти, як відкривання дороги до ділових нарад. Йшлося головно про пропущену в останній заяві в Ганої вимоги, що замирення у В'єтнамі повинно прийти „згідно з програмою Національного Фронту Визволення" — комуністичної підпільно-революційної організації. Речник північних в'єтнамців, яким цим разом був полк. Га Ван Ляв, дав тільки викрутну відповідь. З свого боку названий речник Північного В'єтнаму обмежився до довгого таврування комунікату, що його проголошено у висліді зустрічі президента Джансона з президентом Південного В'єтнаму Нгуєном Ван Тіє. У відповідь на заклик Гарримана, що північно-в'єтнамський уряд повинен стати на реалістичну позицію і зрозуміти, що в переговорах про замирення мусить брати участь південно-в'єтнамський уряд, полк. Га Ван Ляв заявся проти „клік", яка править у Південному В'єтнамі, будучи „лакеями" Америки, та що згадана конференція на Гаваях доказала тільки ще раз, що американці підтримують своїх „лакеїв".

У Клівленді згинуло десять осіб і дев'ятнадцять було поранених

Клівленд. — Кількість вбитих внаслідок започаткованої групою негритянських екстремістів у вівторок 23 липня стрілянини збільшилася до десять. Усіх поранених нараховують дев'ятнадцять. Посадник міста негр Карл Б. Стокс наказав відкликати усіх білих поліцистів і вояків Крайової Гвардії із зіниятої заворушенням Східньої Дільниці міста і залишити там для охорони ладу тільки самих негрів. І поліцисті і вояки Крайової Гвардії негритянського походження вдержують порядок під командуванням чорних офіцерів. Крім того для вдержання ладу змобілізовано 500 цивільних осіб — членів 109 негритянських організацій. Усім білим особам, які не живуть в даній дільниці, заборонено в ній перебувати. Під закидом участи у стрілянні і в заворушеннях ув'язнено 48 осіб, із яких 9 звільнено після переслухання. Між арештованими є місцевий провідник негритянських націоналістів 36-літний Фред Агмед Івенс, який мав здогадно зорганізувати всю стрілянину. Івенс, власник крамниці з негритянськими виробами, займався з аматорства астрологією і організував чорних екстремістів. Викликано Крайову Гвардію до Клівленду кількості 5 500 в. в середу 24 липня за наказом губернатора стейту Огайо Джеймса А. Родеса.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ПРИПЛИВ ЗОЛОТА ДО ЗСА

Вашінгтон. — В червні 1968 року вплинуло — згідно з повідомленням Департаменту Скарбу — до З'єднаних Стейтів Америки золота вартости 213 мільйонів долярів. Такий приплив познанчився вперше від довшого часу, бо досі золото постійно відпливало із ЗСА і разом з цим зменшувався запас усього золота. З яких то, покищо до відома не подано. Все ж таки відомо, що найбільше золота продала в червні З'єднаним Стейтам Америки Франція.

ПОЯВИТЬСЯ НАДЗВИЧАЙНЕ ВИДАННЯ „СВОБОДА"

Як уже інформовано, „Свобода" не появлятиметься в тижні від 29-го липня до 3-го серпня ц. р. з уваги на запляновані — як і кожного року — вже раніше ремонт та вакаційні відпустки для працівників. Але, з уваги на те, що саме в тому тижні почнується в Ню Йорку відвідини Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа, „Свобода", не зважаючи на ремонт і відпустки, видасть одне надзвичайне видання, яке друкуватиметься в середу, 31-го липня, з датою четверга, 1-го серпня, та буде вміщено присвячене цим довгожданим відвідинам.

ПЕРША ЗУСТРІЧ В СЕРЕДУ НА ЛЕТОВИЩІ

Ню Йорк. — Велика Українська Громада метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі — Коннектикату завершує свою підготову до зустрічі і привітання Первоієрарха Української Католицької Церкви, довголітнього совєтського каторжника, Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого. Підготову веде Метрополітальний Комітет, який був створений з ініціятиви та працює під протекторатом Стемфордського Владики Йосифа Шмондюка. На іншому місці в цьому числі подана докладна програма побуту Верховного Архиєпископа в Стемфордській дієцезії. В додатку Метрополітальний Комітет запрошує всіх, щоб взяли участь у привітанні Їх Блаженства на летовищі ім. Джана Ф. Кеннеді в Ню Йорку в середу, 31-го липня 1968 р. о год. 1-ій по полудні. Збірка відбудеться біля Католицької Каплиці, що приміщена в центрі згаданого летовища — її легко можна віднайти, слідкуючи за знаками і написами на летовищі. Пригадується, що біля Каплиці не можна паркувати авт — їх треба залишити на сусідніх паркових площах. Комітет прохає всіх, щоб слухали вказівок виряджених на летовищі, і вдержувати порядок під час заряджень, відповідальних за атримання порядку.

Комітет в дальшому інформує і прохає:

Верховний Архиєпископ прийматиме на авдієнції репрезентантів організацій в суботу, 10-го серпня по полудні в приміщеннях Українського Інституту Америки. Ті організації, що бажали б мати авдієнцію, повинні завчасу зголосити це своє бажання до Канцелярії УККА Ukrainian Congress Committee of America, Inc. 302 West 13th Street, New York, N. Y. 10014. Телефон: 924-5617. На цю адресу треба також посилати завчасу письмові привітання, хто цього бажає.

Комітет вибив більшу кількість пропам'ятних відзнак (жетонів) та лент, ще їх повинні носити не тільки учасники святкувань в Ню Йорку, але також в інших місцевостях Стемфордської Дієцезії та загал укр. громадянства з нагоди побуту серед нас Їх Блаженства. Для того добре було б, коли б парохії та громади також з поза Ню Йорку перебрали відповідну кількість тих відзнак та лент для розповсюдження їх серед своїх громадян. Заінтересовані повинні звернутися до голови Господарчо - Фінансової Комісії п. Я. Пастушенка на адресу: ARKA 48 East 7th Street, New York, N. Y. 10003 (Tel. GR 3 - 3550).

Дводенна програма відвідин Верховного Архиєпископа в Дітройті

Дітройт (В. Н.). — Як ми вже повідомили в „Свободі" — Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий завітає до нашого міста в дні 29 липня і залишиться до ранку 31 липня 1968 р. На ці неповні два дні заплянована дуже багата програма, що повинна познайомити Блаженнішого Гостя з життям українців у цьому Метрополітальному місті, з їх церквами і світськими установами, з визначними і передовими людьми. Порядок програми, що його тут подаємо, не буде аж до подробиць докладний. Різні зміни і доповнення напевно передбачається в ньому.

ПОНЕДІЛОК, 29 ЛИПНЯ: год. 2:37 по пол. Кардинал приде на Метроп. летовище. Його привітають там наперед духовні делегати і достойні гості, а врочисте вітання громадянства відбудеться в „Президентській залі" готелю при Півн. Терміналі. (Паркування авт на 3-му поверсі Дек-у). Відтак Кардинал поїде до дому ОО. Василіян. Год. 6:30 відвідає Гостя губернатор Дж. Ромні. Год. 7:0 масове вітання багатьох тисяч українців у Коро - арені в приявності губернатора Дж. Ромні, Архиєпископа Дірдена й інших духовних і світських достойників. Молебень при співі Об'єднаних хорів. Год. 9:30 веч. там же Кардинал прийматиме делегації громадських установ.

ВІВТОРОК, 30 ЛИПНЯ: 9-та год. Архиєрейська Служба Божа в церкві Непор. Зачаття. Після того Кардинал відвідає Сестер Василіянок і всі українські парафії в Метроп. Дітройті. Год. 7:10 зустріч з духовниками в Кобо - голі, а в 7:30 год. урочистий бенкет з громадянством і з достойними гостями, що його закінчать піснями найкращі співочі ансамблі.

ВАЖНІ ЗАВВАГИ: Діти, які не належать до Пласту чи до СУМА, повинні збиратися о 4-ій год. біля церкви Непор. Зачаття, де буде приготований транспорт, щоб вони могли стати в рядах молоді в Арені до дефіляди перед Блаженнішим. Квитки на бенкет треба постаратися найдалі до п'ятниці 26 липня. Замовлення столів під час бенкету для організацій і зголошення для авдієнції треба негайно полагодити з о. П. Пацаком, майстром церемоній цілого Свята. Його телефон 893-1710

Програма відвідин Кардинала Йосифа в Стемфорді і Ню Йорку

ПРИЇЗД ДО НЮ ЙОРКУ. В середу, 31 липня ц. р. Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф прибуде на летовище Кеннеді в Ню Йорку, о год. 1-ій по пол., де відбудеться церемонія привітання. З летовища Його Блаженство з Преосв. Кир Йосифом Шмондюком та почотом від'їде автом до Стемфорду, де буде гостем Преосв. Кир Йосифа. Там, у катедральному храмі, буде перша зустріч Найдостойнішого Гостя зі священиками і приватна вечеря в єпископській палаті, ввечорі.

ПРОГРАМА СТЕМФОРДСЬКОЇ ЄПАРХІЇ. В четвер, 1 серпня ц. р. Його Блаженство відвідає клявзуровий монастир Сестер Василіянок в Асторії, Н. Й., о год. 10-ій ранку. Відвідини монастиря ОО. Василіян у Глен Ков, Л. Ай., Н. Й., заплановані на год. 2-гу по пол. Після того Його Блаженство від'їжджає до Вашінгтону, Д. К.

У ВАШІНГТОНІ. Перериваючи відвідини Стемфордської Єпархії, Блаженніший Верховний Архиєрей, в товаристві ВПреосвященнішого Владики Кир Амвросія, відбуде одноденну візиту у Вашінгтоні Д. К.

Ця візита відбудеться в п'ятницю, 2 серпня ц. р., і в її програмі є візита в Кард. О'Бойла, відвідини Святині Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, Семінарії св. Йосафата, де проведе ніч.

Повна програма візити Його Блаженства в столиці ЗСА ще не устійнена вповні.

ДАЛЬША ПРОГРАМА. В суботу, 3 серпня ц. р., повернувшись із Вашінгтону, Його Блаженство буде головним служителем на Польовій Службі Божій у Сінгер Бол на території кол. Світової Вистави, у Флашінг, Н. Й., о год. 11-ій перед пол. Увечері, о год. 7-ій, у готелі Волдорф Асторія відбудеться врочистий Бенкет у пошану Його Блаженства з участю найвищих церковних і світських Достойників та представників усіх наших організацій.

У неділю, 4 серпня ц. р., Його Блаженство візьме участь у відпусті ОО. Францисканів у Сайберствіл, Па., після чого повертається до Філядельфії, відвідавши подорозі першу нашу парохію в ЗДА, в Шенандо, Па.

Дальша програма вимагає ще узгіднення, але, згідно з пляном, Блаженніший Верховний Архиєпископ відвідає 6-го серпня ц. р. парохію св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а вечором повернеться до Стемфорду. Пластову Оселю в Іст Четгем, Н. Й., відвідає в середу, 7 серпня ц. р., о год. 11-ій перед пол., о год. 7-ій вечора відслужить Молебень у парохії Вотервліт, Н. Й. В четвер, 8 серпня ц. р., є плян відвідин Його Блаженством о год. 11-ій перед пол. української колонії в Гантер, Н. П., і пляновано є Св. Літургія в стилево - гуцульсько - бойківській церковці. О год. 2-ій по пол. Його Блаженство відвідає Оселю СУМА в Елленвіл, Н. Й., а о год. 6-ій веч. — відпочинкову Оселю УНС „Союзівку".

У п'ятницю, 9-го серпня ц. р., Його Блаженство відвідає Глен Спей, Н. П., себто оселю УРС та Українське Село і там, о годині 11-ій перед пол. відслужить Св. Літургію в новозбудованій церкві та поблагословить новий престіл. Слідуватиме поворот до Стемфорду.

На суботу, 10 серпня ц.р. на год. 11-ту перед пол., запланована Торжественна Св. Літургія в катедрі св. Патрика в Ню Йорку, але про це буде повідомлення своєчасно. Цього дня Блаженніший імовірно відвідає Український Інститут Америки та інші українські установи, якщо буде на це час. В год. 8-ій веч. в церкві св. Юра має бути відслужений Молебень.

В неділю, 11 серпня ц.р. Його Блаженство візьме участь у відпусті в Слофтбургу, Н.П., а 12 серпня ц.р., з понеділок, в год. 9-ій ранку, відслужить Божественну Св. Літургію в Академії Св. Марії у Стемфорді, Конн.

Офіційну візиту в Стемфордській Єпархії закінчить приватна вечеря в приміщеннях Стемфордської Семінарії св. Василія Вел., участь в якій візьмуть виключно ті громадяни, що вплатили по 1,000 дол. на Фонд Кардинала Йосифа. Ця вечеря відбудеться у вівторок, 13 серпня ц.р.

Після відпочинку, в суботу, 17 серпня ц.р., Блаженніший Верховний Архиєрей Кардинал Йосиф відлетить літаком із Ню Йорку до Боготи, Кольмбія, щоб там взяти участь у Міжнародному Євхаристійному Конгресі.

Просимо взяти це безумовно до уваги! Двері до Арени в понеділок і до балевої залі у вівторок будуть відчинені вже о год. 6:30.

СЕРЕДА, 31 ЛИПНЯ: год. 8:00 ранку Служба Божа. Год. 9:30 Кардинал відвідає Архиєпископа Дірдена на Год. 10:30 в'їзд до летовища. Год. 11:50 після прощання відлет Блаженнішого Гостя до Ню Йорку (Лет 210 Амерікен Ейрлайнс).

ЗАКЛИК
Кир Йосифа Шмондюка, Єпископа Стемфордського

До Високопреподобних і Всечесніших Отців Членів Монаших Чинів і Мирян Стемфордської Єпархії

Дорогі в Христі:

Оцим подаю Вам радісну вістку, що Їх Блаженство, Верховний Архиєпископ Кир Йосиф Кардинал Сліпий приїде до нашої Єпархії і буде перебувати між нами до від'їзду на Євхаристійний Конгрес в Полудневій Америці.

Я вірю, що ми всі — клир, духовенство і миряни — якнайсердечніше привітаємо Достойного Гостя в час Його відвідин нашої Єпархії.

Їх Блаженство приїде з Дітройту до Ню Йорку в середу, 31-го липня 1968, о год. 1.14 по полудні. На летовищі будуть вітати нашого Кардинала представники духовенства та мирян під проводом Єпархії. З летовища наш Достойний Гість приїде до Стемфорду, де Його вітатимуть всі священики нашої Єпархії.

По короткому посіщенні Найсвятіших Тайн в Катедрі, відбудеться спільна вечеря у семінарійних приміщеннях. На цю першу зустріч запрошую всіх Впр. і Всеч.Отців нашої Єпархії, дияків і емеритів.

В плянах відвідин нашого Первоієрарха в Стемфордській Єпархії є дати змогу нашому Гостеві познайомитись із нашим релігійним та народним життям, а вірним дати нагоду стрінутись із нашим Кардиналом, з ним помолитись, виявити Йому свою вдячність, любов і льояльність, вислухати Його науки та одержати Його високе благословення.

Найбільші зібрання на Архиєрейську Літургію пляновуться в Ню Йорку в суботу, дня 3-го серпня, 1968 о год. 10 рано (на повиставовій площі — Flushing, Singer Bowl) та 11-го серпня в неділю о год. 11-ій перед полуднем на великому Успенському Відпусті в Слофтбургу, Ню Йорк.

Попри це відбудеться в пошану Достойного Гостя величавий бенкет у готелю Вальдорф Асторія Ню Йорк, в суботу, дня 3-го серпня, 1968 о год. 6-ій вечором. На це прийняття запрошуться всіх, хто тільки зможе прибути. Замовлення на цей бенкет можна робити через свої парохіяльні уряди, або організації, які беруть участь у влаштуванню цієї великої імпрези.

Появу нашого Верховного Архиєпископа, Ісповідника Віри, між нами у вільному світі, можемо розуміти як наглядний вияв Божого Провидіння, що провадило Його і захоронило протягом 18-літ каторги та привело у вільний світ, щоб піднести, скріпити і об'єднати нашу Церкву і наш Народ.

Нашою масовою участю у зустрічах з нашим Первоєрархом даймо доказ нашого розуміння справи, нашого оцінення Його праці і терпінь для Бога і Народу та нашої єдности в огненні Його цілей.

З Божим Благословенням для всіх, остаю щиро відданий в Христі,

† Йосиф
Єпископ Стемфордський

Д-р Богдан Олесницький очолив Комісію Фонду Верховного Архиєпископа

Ню Йорк. — При Метрополітальному Комітеті для привітання Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа в Ню Йорку створено ряд спеціяльних комісій, між ними й Комісію Фонду Верховного Архиєпископа. У вівторок, 23-го липня, ця Комісія відбула свої наради й уконституювалася так: д-р Богдан Олесницький — голова, Йосип Лисогір — заступник голови, інж. Михайло Ільків — секретар та Ерас Куровицький — скарбник. Комісія поставила собі за завдання зібрати якнайбільше фондів до розпорядження Верховного Архиєпископа під час побуту Їх Блаженства в ЗСА. Акція вестиметься організаційно й індивідуально. Чеки можна виставляти на адресу:

Erast Kurowycky,
128 First Avenue, New York, N.Y., 10009

Ціль і завдання цієї акції з'ясовує д-р Б. Олесницький в статті: „Напередодні великої гостини", що надрукована на 2-ій сторінці в цьому числі.

ДЕЛЕГАЦІЯ УККА НА АВДІЄНЦІЇ У ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА

Під час свого побуту у Філядельфії, Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф прийняв — як уже повідомлено — в понеділок, 22-го липня, на одногодинній авдієнції делегацію Українського Конгресового Комітету Америки, що її видно на цій фотознимці. Стоять (зліва): мгр. Іван Базарко, проф. д-р Роман Смаль - Стоцький, ред. Ігнат Білинський, Павло Дорожинський, о. шамбелян Мирослав Харина, д-р Володимир Душник, ред. М.В. Дольницький, пані інж. Стефанія Пушкар, о. д-р Мирослав Марусин, Лев Футала, Йосип Лисогір, який очолював делегацію та був її речником, Володимир Мазур, Степан Спринський, д-р Володимир Галан і проф. д-р Юрій Мачук.

У Братіславі мала відбутись зустріч студентів-українців

Прага. — В днях 19 - 21 червня ц.р. у Братіславі мала відбутись зустріч студентів-українців, з метою проведення семінару та відбуття установчого з'їзду для створення Спілки Української Молоді Чехо-Словаччини, СУМ. Зустріч мала складатись із трьох частин. У першій частині — семінар „Україні і 50 років ЧСР". Теми семінару: Наш народ і його зв'язки з українцями за кордоном, українці і народновизвольна боротьба чехів та словаків, розвиток культури нашого народу, до визволення і після визволення, молодіжні організації українців і їх значення для розвитку культури українського народу. Семінар мав початися 19 червня, в приміщенні В-клюбу, на площі С-НП, і закінчитись 21 червня 1968 року. Друга частина семінару була присвячена участі в 14-му Святі пісні й танку в Свиднику, включно з таборуванням, а третя — установчому з'їзду для створення в Чехо - Словаччині Спілки Української Молоді. Всі учасники семінару з території ЧССР були забезпечені безкоштовно харчуванням і нічлігом, витрати на подорож оплачував Ім Освітній Інститут. Для учасників з закордону — безкоштовні були тільки харчування та нічліг. Учасники того семінару мали бути в Братіславі 19-го червня.

НОВА ТИЖНЕВА ГАЗЕТА „ЗВ'ЯЗКІВЕЦЬ УКРАЇНИ"

Союзно - республіканське „міністерство пошти і зв'язку УССР" і „Республіканський Комітет профспілкових працівників" розпочали з 12 липня видавати тижневу газету під наг. „Зв'язківець України".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Слова і діла

У своїй великій промові на 500-доляровому бенкеті у минулий вівторок в Готелі Валдорф Асторії у Ню Йорку віце - президент Гюберт Гомфрі сказав м. і. таке речення: „Тих, що говорять про мир, можете дістати сьогодні тузінь за 10 центів, — ціна тих, що працюють для мира, тих, що роблять мир — безмежна". Мова безпосередньо про демагогію пацифістів всіх мастей і противників політики Джансона супроти В'єтнаму. Але, в ширшому аспекті, можна наведені слова пристосувати до кожної опозиції, яка тільки критикує, і до проводу, який несе відповідальність за долю народу, громади, суспільства.

Опозиція завжди потрібна, корисна, навіть необхідна, але тільки тоді, коли вона конструктивна, творча, коли вона не діє ради самого тільки критикування, коли вона не керується негацією існуючого, а бажанням покращати існуючий стан. Така постава опозиції вимагає, щоб вона в кожній справі не тільки вказувала, що „зле", а відповідала позитивно, як має бути „добре". Опозиція, яка вибирає собі вигідну ролю тільки критикувати, гудити, таврувати, кричати, а не подавати власної конструктивної розв'язки проблеми, — така опозиція не поважна, з нею не можна рахуватися. Зате шанувати треба таку опозицію, яка в кожній справі має ясну реальну програму і вміє об'єктивно признавати проводові також слушність в різних справах.

Зразком конструктивної опозиції є кожночасна меншість в британській палаті громад. Вона має своїх речників в усіх державних справах, фахових знавців тих справ, які, у випадку виборчої перемоги опозиційної партії, стають міністрами в найближчому уряді. Зразком деструктивної опозиції є власне всі ті, які кричать проти В'єтнамської війни, але не подають конкретної відповіді, як властиво її закінчити. Ясно, що коли їх відповідь покривається з становищем Москви - Пейпінгу - Ганою — щоб ЗСА просто відкликали свої війська з В'єтнаму і погодилися на з'єднання південної і північної його частини під владою Го Чі Міня, то це не є ніяка розв'язка, і ні один відповідальний американець не погодиться на капітуляцію. І тому Гомфрі має рацію: варто велику ціну заплатити за миротворця не словами, а ділом.

Московський фестиваль в Болгарії

У кінці липня в сателітній Болгарії розпочнеться IX світовий фестиваль молоді, заплянований у Москві, як чергова імпреза для прополоскування мозків молоді з різних країн світу. Увесь фінансовий тягар проведення того комуністично - пропагандивного „фестивалю" падає на плечі громадян СССР. Московська „Комсомольская Правда" з 21 липня сповіщала, що СССР дав 20 потягів, щоб ними перевозити на місце учасників фестивалю, виділив кілька кораблів, багато літаків, взагалі „значну частину видатків комсомол бере на себе". Газета додає, що через СССР до Болгарії їдуть делегації з Монголії, Фінляндії, летять літаками „Аерофлоту" з Хабаровську, понад 300 делегатів з Японії, комунізанти з Цейльону, Пакістану, Індії. За совєтські гроші літаками везуть у Болгарію майбутніх колюмбійських „комсомольців". Із західньої півкулі, здається, лише американські делегати з комуністичної організації „Клюб Дюбуа" поїдуть за власні гроші, всі ж інші мусить хтось оплачувати. Тим „хтось" є населення СССР, з якого влада різними способами здирає три шкіри, залишаючи злидні на прожиток.

Це один аспект „радісного свята молоді" в Софії.

Є й другий: на тому „радісному святі" московські імперіялісти будуть на всі способи доказувати закордонній молоді, який то прогресивний комуністичний режим в СССР, який то, мовляв, моноліитний „совєтський народ", бо до складу делегації СССР входять переважно, як видно із списків, Гаврілови.

Та є ще й третій аспект недалекого „радісного свята молоді": під самим боком Болгарії простягається Чехо-Словаччина, народи якої вже не витримали „щастя комунізму" й змагаються за справжню свободу. Не всім молодим делегатам вдасться в Болгарії прополоскати мозки: сама чеська і словацька делегації зможуть дещо розповісти японцям чи аргентинцям про те, що таке Москва і що означає комунізм на практиці...

Д-р Богдан Олесницький

НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКОЇ ГОСТИНИ

Нема сумніву, що наші церковні і громадські комітети з ентузіязмом і радістю готовляться до приїзду Первоієрарха Української Католицької Церкви і, розуміючи історичну вагу хвилини, — в повній злагоді та гармонії щиро і наполегливо працюють у всіх своїх підготовних комісіях — для того, щоб після величних привітальних маніфестацій і славних прийомів на канадійській землі — гостина Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого в Ню Йорку випала якнайбільше величаво і була блискучим і тріюмфальним завершенням так давно всіми нами очікуваної — а заразом такої несподіваної подорожі Пастиря по осередках скупчення Його власної розсіяної по світі пастви.

Українська громада великого метрополітального Ню Йорку сповнена глибоких і щирих почувань любови і пошани до великого страдника за Христову віру та Українську К а т о лицьку Церкву — хвилюється, метушиться і живо коментує свою недалеку вже зустріч із гідним наслідником і перемником ідей Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Багато з нас, не знаючи ще про те, що Блаженніший Верховний Архиєпископ загостить також до Ню Йорку, — вже заздалегідь — наче на велику прощу — їздили вітати Його до Торонта. — і своєю масовою присутністю там, де Він вперше став ногою на американський континент, показали, до кого належить серце української спільноти в ЗСА і може в дечому й причинилися до того, що і нам припало щастя вітати Його у наших Божих Храмах і народних установах — та особисто показати Йому плоди невсипущої праці і надбання довголітніх зусиль американської України.

Приглядаючись поспішним і може дещо нервовим, з уваги на короткий час, — приготуванням для величнього привітання і двотижневої гостини Блаженнішого Верховного Архиєпископа на нюйоркському терені, в яких беруть участь не тільки церковні достойники і представники громадських установ, але також поодинокі громадяни доброї волі, — можна з цікавістю і вдоволенням завважити незвичайно приємне і надійне явище гармонійної і ділової співпраці всіх тих, які — в інших справах і на іншому громадському чи політичному терені — може не так часто себе розуміють і не вміють чи не хочуть знайти спільної мови.

Приємно є бачити і спостерігати, що вже напередодні великої гостини — в обличчі маєстату та духової величі Найдостойнішого Гостя малиють і вмовкають злободенні спори нашого емігрантського будня, а в настроях і думках нашої екзильної громади ще раз зроджується туга за згодою, взаємною терпимістю і пошаною для великого національного і церковного авторитету, який за волею Божого Провидіння — прийшов до нас з далеких „таборів" совєтського заслання.

Не можна не сказати, що з приїздом Верховного Архиєпископа, який вже від кількох років з волі Апостольського Престолу — носить цей достойний титул, але з якихсь незнаних нам причин практично не сповняє функцій цього високого уряду, — знову і то з великою силою віджили між нами надії на те, — що вже вскоротці незавершене таки стане завершеним і Кардинал Йосиф Сліпий стане першим Патріярхом Української Католицької Церкви.

Пам'ятаючи славні слова Святішого Отця Папи Павла VI, якими він під час авдієнції для українців з нагоди найменування Верховного Архиєпископа кардиналом, — взивав нас до єдности, в якій є сила — ми повинні цю єдність показати — і, як вірна і віддана паства — об'єднатися довкола нашого многострадального і незламного Первоієрарха і дати Йому всю моральну і матеріяльну піддержку у Його змаганнях за одність і силу Української Католицької Церкви.

Наша відданість Їх Блаженству була б неповна і недостатня, коли б ми, складаючи програму Його побуту між нами, брали до уваги тільки зовнішні форми маніфестації нашої великої радости та втіхи — а не подумали про те, щоб голосно повторювані заяви нашої любови та пошани піддержати конкретною матеріяльною пожертвою для великих задумів нашого Гостя.

Адже ми повинні знати про те, що наш найвищий церковний достойник не розпоряджає ані маєтками ані іншими матеріяльними добрами і, як вигнанець з рідної землі, є тільки гостем у Ватикані, а Його одиноке джерело прибутків — це добровільна пожертва від нас, від Його вірних, від духовної пастви. Як дотепер наші пожертви для великих проєктів нашого Первоієрарха (Український Католицький Університет, будова церкви св. Софії у Римі і т. п.) — були може і не малі, але звичайно спорадичні, некоординовані і принагідні — і ледве чи Верховний Архиєпископ може на них будувати свій фінансовий бюджет.

Присутність Князя Нашої Церкви між нами і небувалий ентузіязм та прихильність, яку Його поява викликує у всіх прошарках нашої спільноти — а до того відновлені наші надії та сподівання на створення Патріярхату, які так тісно пов'язані з Його Особою, — повинні спонукати нас до більше реальної постави в такій направду важливій справі, як плянове фінансування бюджету Їх Блаженства, побудоване на скоординованій і постійній матеріяльній допомозі від нас у ЗСА і Канаді. Треба признати, що подумали про те наші тутешні Владики, які з нагоди побуту Блаженнішого — взивають і заохочують своїх вірних до пожертв на „Дар Любови" для Кардинала. Було б направду добре, коли б така жертва від мирян не була тільки одноразова, але, — як малий даток до парафіяльного родинного податку (наприклад, 5 відсотків) щорічно стягалась всіми парафіяльними урядами наших єпархій в ЗСА і Канаді.

Тому, що великі задуми Їх Еминенції Кардинала Йосифа Сліпого є не тільки церковного, але також наукового, громадського і національного характеру і тому, що їх реалізація вимагає великих фінансових засобів, наша велика українська громада тут у Північній Америці повинна ці засоби для нього придбати і віддати їх йому до розпорядження.

Прислухаючись з увагою до цікавих слів і думок Преосвященного Владики Кир Йосифа Шмондюка на засіданні Метрополітального Комітету, — ми зрозуміли, як дуже потрібна є для нашого Верховного Архиєпископа направду сильна і незалежна матеріяльна база, яка без найменшого сумніву може скріпити його позицію у Ватикані і, щобільше, навіть і заважити на долі Українського Католицького Патріярхату, даючи Ватиканським колам до зрозуміння, що українська еміграція в Америці є спроможна і наскрізь готова покривати кошти його існування та адміністрації.

Чи ж у такій ситуації українська політична еміграція може позволити собі на те, щоб примкнути очі на ці великі потреби і втекти від священного обов'язку допомогти великій справі? На нашу думку навіть в обличчі цілої низки інших справ і потреб громадського і національного порядку, як, наприклад, Фонд Катедри Українознавства у Гарварді, допомога УВАН чи НТШ і т. п., справі Фонду Верховного Архиєпископа треба віддати належний їй пріоритет.

Кожна велика збіркова акція вимагає не тільки великої моральної чи ідейної мотивації, але також відповідної ініціятиви та наполегливої активности і впертости збоку тих, які беруться її переводити, а також відповідної пори і пригожої для збірки атмосфери. Нема сумніву, що якраз тепер, коли Верховний Архиєпископ загостить до українського Ню Йорку і буде гостем не тільки нашого Владики у Стемфорді, але і гостем всіх нас, всієї великої української громади, є направду пригожа пора при нагоді великої радости і втіхи розпочати велику збіркову акцію на „Фонд Верховного Архиєпископа".

Очевидно, що за добрим прикладом Ню Йорку збіркова акція повинна і мусить поширитися на інші осередки українського поселення в ЗСА і Канаді, а „Фонд Верховного Архиєпископа" повинен і на будуче залишитися постійним джерелом матеріяльної допомоги української еміграції для її Католицького Первоієрарха, а пізніше, дай Боже, і Патріярха.

Велика справа вимагає великої допомоги і ми впевнені, що українська громада Ню Йорку цю велику допомогу гідно започаткує. Ми знаємо, що між нами є люди, які можуть і хотять щедро жертвувати і бути меценатами доброї справи. Вони робили це в минулому — вони зроблять це й тепер. Гроші — це символічний еквівалент нашої праці. Кожний із нас напевно хотів би своєю працею причинитися до великих зусиль і великої праці нашого Архипастиря і бути співтворцем Його великих діл. Зробім це радо, жертвуючи Йому до розпорядження частку нашої праці, тобто запрацьований нами гріш. Не жаліймо гроша на добре і богоугодне діло!

Високий престиж нашого Первоієрарха та честь нашої великої і патріотичної громади вимагають, щоб жертва від кожного з нас на „Фонд Верховного Архиєпископа" не була тільки так „для відчіпного", але, — щоби вона була щира, щедра і стояла у пристойному відношенні до нашої особистої матеріяльної спромоги.

Тільки тоді ми зберемо суму таку, якої ані ми, ані наш Найдостойніший Гість не повстидаємося і, яка навіть для Ватиканських спостерігачів буде мірилом того, як дуже кріпко вся українська католицька громада тут за океаном — стоїть за своїм Верховним Архиєпископом і за єдністю Української Католицької Церкви.

В. Ткач

МОСКВА... НЕ ВІРИТЬ...

В одній із попередніх статтей про розвиток подій у Чехо - Словаччині була висловлена думка, що ще не відомо, чи доля судила новому лідерові чехословацьких комуністів Дубчекові стати другим Тітом, який спромігся унезалежнитися від ССCР, чи другим Гомулкою, який, спробувавши щастя по шляху унезалежнення, став слухняним виконавцем наказів Москви. Тепер стало ясно, що Дубчек таки хоче йти шляхом Тіта, однак, ще й досі невідомо, чи йому це вдасться.

В час, коли пишуться ці рядки, 18-го липня, напруження між Москвою і Прагою доходить либонь свого трагічного верешка: за кілька днів виясниться, чи совєтські танки підуть на Прагу, чи чехословацькі „націонал - комуністи", переможно п е р е тривавши „війну нервів", зможуть далі урядувати в своїй країні. Не дивно, що очі всієї Західньої Европи та, мабуть, і всього демократичного світу звернені на Прагу: те, що відбувається, має величезне значення не тільки для самої Чехо - Словаччини, а й для співвідношення сил у всьому так зв. соціялістичному бльоці. Це не залишиться також без наслідків для дальших взаємин між Заходом і Сходом.

Як можна було передбачити, провід у Чехо-словаччині від самого початку процесу „демократизації" потрапив під тиск двох протилежних сил: з одного боку, радові комуністи і загал чехословацького суспільства, репрезентованого діячами пера, професійними союзами і студентською молоддю, які домагалися здійснення обіцяних реформ і поглиблення процесу демократизації; з другого боку — Москва та її агенти, на чолі з колишнім комуністичним лідером Новотним, які хотіли б завернути все назад і покласти край новому політичному курсові.

Від кінця квітня по нинішній день події змінюються в Чехо - Словаччині, як у калейдоскопі. Загострення або злагіднення полеміки між пресою в Празі і в Москві, Варшаві чи східньому Берліні; обмін нотами і листами; поїздки чехословацьких лідерів з „вияснениями" і пропозиціями до Москви й інших центрів, та численні візити совєтських „достойників" (Косигін, маршал Якубовський і ін.) у Чехо - Словаччині; „маневри" військ держав Варшавського пакту на території Чехо - Словаччини і вимога постійного перебування якоїсь кількости тих військ у цій країні... Такі й подібні факти з'являлися, чергувалися, проминали і знову приходили...

Треба визнати, що комуністичний провід у Празі на чолі з Дубчеком маневрував дуже зручно і, завдяки цьому, зміг перебороти перші труднощі, що з'являлися з усіх сторін, Москву було запевнено, що процес демократизації не піде задалеко.

Проте, як буває завжди у таких випадках, Дубчек не задовольнив цілковито ні одних, ні других: Москва насторожилася й вичікувала нагоди, щоб знову посилити свій тиск; ч е х ословацькі громадяни з н е о х о т о ю сприймали „заклики до розваги" збоку свого уряду і з явним недовір'ям дивилися на совєтські військові формації, що відбували маневри на території їх батьківщини. Характеристичним для цих настроїв є критика, на яку натрапив новий голова парляменту і колишній міністер лісництва Смрковський. Він був одним з найголовніших промоторів „процесу демократизації" і користувався великою популярністю. На нього злим оком дивилися з Москви, а тому він не став ані президентом республіки, ані прем'єром, як то на початку „демократичної ери" передбачалося. Тепер він наполегливо закликає чехословацьке громадянство і насамперед молодь до розваги і поміркованости. За це він підпав гострій критиці вільної тепер преси, при чому одна газета написала, що є велика різниця між теперішнім Смрковським і тим, якого знали на початку новітніх подій у Чехо - Словаччині...

Ясна річ, що сучасні процеси в Чехо - Словаччині — це смертельна для Москви зараза не тільки для інших держав з комуністичним режимом, але і для національних „республік" Совєтського Союзу. В Києві, в Менську, на Кавказі, а може дехто і в самій Москві з великим інтересом і симпатією слідкують за зусиллями чехів і словаків позбавитися московської опіки й змодифікувати режим комуністичної диктатури.

Це було, очевидно, причиною останніх заходів Москви. Совєтські військові частини, що брали участь в так зв. маневрах, тепер „маневрують" поблизу території Чехо - Словаччини. На совєтсько - ч е хословацькому кордоні концентруються танкові дивізії, доки московське Політбюро провадить переговори...

З Варшави, як повідомляє европейська преса, пішов повний погроз лист до проводу в Празі: „Зробіть у себе лад, а як ні, то це зробимо ми".

Прага не злякалася цих погроз і відкинула поставлений їй ультиматум. Здавалося, що в Празі має повторитися те, що було в Будапешті в 1956 році. Але, покищо принаймні, все стрималось несподіваною підтримкою для Праги деякої частини комуністичного табору. Не тільки Югославія і Румунія заявили про повну солідарність із ЧССР, але до справи втрутилися також проводи комуністичних партій Франції й Італії. Можливо ці останні розуміють, що в даному випадку Москві йдеться зовсім не про підтримку комунізму, а лише про свою імперіялістичну політику.

В сучасній ситуації держави Заходу зберігають невтральність і стримуються від якихось кроків на користь Чехо - Словаччини. Це, здається, єдино правильна постава в цей момент. Бо всяке втручання збоку держав Заходу могло б послужити для Москви претекстом для збройної і н т е рвенції проти Чехо - Словаччини. Але... що буде робити Захід, якщо заходи Тіта і французьких комуністів не допоможуть і совєтські танки таки підуть на Прагу?..

Що зробить в кінцевому результаті Москва — ще не відомо. Збройна інтервенція в Чехо - Словаччині — це втрата престижу та певний розрив з багатьма комуністичними партіями Европи. Відмовитися від цього — це прийняти ризико, що за деякий час „націонал - комуністична" Чехо - Словаччина перестане бути слухняним сателітом СССР, а також стане небезпечним прикладом для України й інших республік Совєтського Союзу. І в одному, і в другому випадку Москва програє...

ПРОМИШЛЯЮТЬ, ЯК МОЖУТЬ...

„Радянська Україна" з 13 липня розповіла про „незаконні поступки", які є, фактично, прикладами, як населення дає собі раду в сучасній Україні. Так, „Битик І. С. одержав три мотоцикли „К-750", з яких один продав братові, другий продав дядькові, а третій знаходиться в господарстві." З процесу стало відомо, що обвинувачений Битик, який зручно використовував вантажне авто, даючи для перевезення приватних вантажів і на тому трохи заробляючи, все таки мав нагоду... попоїсти ковбаси аж рік тому: „Про те, що було забито лоша і дикого кабана на ковбаси, всі говорять, але конкретно, коли це було і при яких обставинах, ніхто не сказав. Битик лише усно заявив, що їв ковбасу минулого року при складанні сіна"...

В. М. Б.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА В ЕВРОПІ

6 липня б. р. відбулися чергові VI Загальні Збори НТШ у Европі, які прийняли до відома звіти за останній дворічний період праці, схвалили абсолюторію уступаючій Управі та вибрали нові керівні органи.

НТШ в Европі мало в останньому часі низку дуже болючих втрат: померла ціла низка видатних дійсних членів: проф. д-р г. к. Г. Ващенко, проф. д-р М. Міллер, основник Пласту — проф. д-р О. Тисовський, а серед них і один із чужинців видніших славістів останніх десятиріч, А. Мазон. В цьому ж самому часі наспіла також сумна вістка із Рідних Земель про смерть одного із найдавніших членів, проф. д-ра І. Крип'якевича, з яким — очевидно — від війни НТШ не мало змоги контактуватися. Серед звичайних членів не стало довголітнього представника Німеччини до Контрольної Комісії, голови Т-ва Сприяння Українській Науці, доц. інж. Д. Пелєнського, члена Контрольної Комісії й душпастиря Сарсельського осередку о. ради. І. Яцкова, ред. Р. Гуліїва та проф. д-ра І. Марченка. Всіх їх згадано при відкритті Загальних Зборів.

Звітування на Загальних Зборах було облегшене виданням спеціяльного числа „Вістей НТШ-у Е" (ч. 13), яке — за традицією — принесло звіт наукового секретаря, проф. д-ра В. Янева, який на Загальних Зборах вказав тільки на найбільше підставові моменти, чи на факти, які заіснували вже після появи звітного бюлетеня. По лінії видання Енциклопедії Українознавства доповнив звіт гол. редактор ЕУ, проф. д-р В. Кубійович, який мав остільки облегшене завдання, що саме на Зборах друкарня переслала перші зброшуровані зошити найновішого випуску ЕУ (22 зошит). Матеріяли до 23 зошиту не тільки здані до друку, але вже й зложені, і в найближчих днях мають бути зверстані. Таким чином, черговий том V повинен з'явитися на початку наступного року, — разом із 2-им томом англомовної ЕУ, яка виходить (як і перший том) у виданні Торонтонського Університету, заходами Українського Народного Союзу. Третім звітував доц. д-р А. Фіголь, який вказав, що численні поїздки до ЗСА разом із дуже сумлінним звітуванням про надходження пожертв та їх зужиткування запевнили в останніх місяцях бюджетову рівновагу, і саме той факт дав змогу інтенсивної праці над ЕУ. Звітність із надходжень була запевнена завдяки правильному видаванню друкованого бюлетеня „Вісті із Сарселю", якого за останні роки вийшло 4 числа (точно два у рік), на 104 стор.

Правильне видавання бюлетеня уможливило безпосередній зв'язок із жертводавцями, що відзначала Контрольна Комісія (устами свого голови м-гра О. Штуля-Ждановича), яка взагалі вказала на поважні досягнення нашої наукової Установи, не зважаючи на всі несприятливі умови праці. Звичайно, до цих успіхів — а зокрема до зрівноваження бюджету — пощастило дійти тільки завдяки дуже жертвенній праці постійних співробітників, які справді вдоволялися м і н і мальною платнею за вкладене максимум зусиль.

Абсолюторію схвалено одноголосно, при чому треба зазначити велике зацікавлення справами Товариства з боку членства. Вправді на Зборах змогла явитися тільки невелика скількість (більшість членів живе поза місцем осідку, а навіть поза Францією), але дуже важливо, що багато членів надіслало свої уповноваження заступати їх на Зборах та голосувати в їх імені на Зборах: 19 присутніх на Зборах мали мандати від 32 заміщених.

При виборах нового проводу наступила одна більша зміна. Вправді головою обрано знову проф. д-ра В. Кубійовича, але ж науковим секретарем на місце проф. В. Янева (який свою функцію виконував від хвилини заснування НТШ у Европі, як с т а т у т ового товариства у Франції, 23 березня 1952 р.) став інж. А. Жуковський. Сталося це у зв'язку із новою функцією проф. В. Янева, — недавним обранням його на ректора УВУ, у зв'язку із чим він мусітиме більшу частину свого часу перебувати у Мюнхені. Проф. В. Янева обрано — для збереження тяглости у діяльності разом із проф. д-ром О. Кульчицьким з а с т упником голови, при чому проф. О. Кульчицький має насамперед присвятитися зовнішнім зв'язкам і скріпленню зв'язків із чужинецьким науковим світом, а за проф. Яневом залишається координація внутрішньої наукової праці до хвилини, коли новий науковий секретар зможе повністю посвятитися своїм новим завданням. Таким чином до обов'язків проф. В. Янева належатиме ще такий поважний відтинок праці, як наукові видання та організація наукових конференцій.

Скарбником став о. шамб. канцл. М. Левенець, а пост економічно-фінансового референта залишився за одним із представників німецького терену до Виділу — доц. д-ром А. Фіголем. Вільні члени: інж. М. Маслов та інж. О. Мельникович. Другий представник німецького терену — д-р Б. Микитюк. Головою Контрольної Комісії залишився надалі мгр О. Штуль, а членами обрано мгр Мирославу Маслов-Міжівик та д-ра Я. Мусяновича. Представники німецького терену до Контрольної Комісії (у Німеччині находиться значна частина адміністративних агенд НТШ у Европі, бо ж саме тут друкується ЕУ, як також більша кількість видань НТШ): дир. М. Рудко, д-р М. Заяць та ред. М. Демкович-Добрянський.

Загальні Збори вирішили також важливу справу делегатів до Головної Ради НТШ. З уряду із Европи входить до Головної Ради проф. д-р Володимир Кубійович, як Директор Історично-Філософічної Секції (він же заступає також інтереси Секції на форумі Виділу НТШ у Европі). Супроти цього від НТШ в Европі входить до Головної Ради з уряду його заступник, проф. д-р В. Янів, з рації свого завдання займатися координацією наукової праці по внутрішній лінії. Делегатом з вибору Загальних Зборів десигнували присутні проф. д-ра О. Кульчицького.

Із циклостильного звідомлення, підготованого на VI Загальні Збори НТШ в Европі, які відбулися 6 липня б.р., дізнаємося, що в загальному виявилася велика стабільність щодо кількости членства, і хоч, напр., 4 дійсних членів померло, а один виїхав до Канади, то загальний стан утримано завдяки новим номінаціям, при чому у біжучій каденції спеціяльну увагу звернено на прийняття нових членів-чужинців. І так, напр., з терену Европи прийнято з чужинців двох до Історично-Філософічної Секції (проф. д-ра Соломона Гольдельмана та проф. д-ра Георга Штадтмюллера) і 4 до Філологічної Секції (двох з терену Франції: проф. д-р Марію Шеррер та проф. д-р Жоржа Люсіяні, і двох з терену Німеччини: проф. д-ра Ганса Райнфельдера та проф. д-ра Альойса Шмавса). З українців з терену Европи прийнято тільки 3-ох молодших науковців на членів-кореспондентів (всіх у Історично-Філософічній Секції: д-р І. Жегуц, інж. А. Жуковський

(Закінчення на стор. 4-ій)

В 24-РІЧЧЯ БОЮ ПІД БРОДАМИ

ЗА СТРІЛЕЦЬКИЙ ЗВИЧАЙ

(В 24 речницю битви під Бродами)

У книзі звітів, писаних дійськовими звітодавцями Дивізії „Галичина", (пізніше Першої Української Дивізії УНА), яка збереглася щасливо до сьогодні і становить друкований, чорним по білому документ архівальної вартости, у цій книзі, між численними репортажами, кореспонденціями і звітами є надрукований лише ОДИН звіт військового звітодавця про найбільший бій Дивізії — битву під Бродами. Не тому, що не було під Бродами людей, які могли б зафіксувати події з цього найбільшого бою, який зводила українська регулярна формація в цій війні. Під Бродами був у складі Дивізії відділ (чота) військових звітодавців, який мав у своєму складі журналістів, репортерів, малярів і графіків, кіно- і радіо-операторів і фотографів. Правда, більшість з них не повернулися з поля бою (нам відомо лише про кількох, що вийшли з оточення) але все таки, навіть цих дількох могли описати і змалювати картину цього великого бою.

На жаль, німецька офіційна цензура не бажала собі цього. Не лише тому, що бій під Бродами закінчився поразкою, але в першу чергу тому, що зокрема, постава злопам'ятного тодішнього командувача Дивізії під час бою, мусіла б таким чином вийти на денне світло і знайти своє віддзеркалення з описах. Вийшло таке, що в 1944 році, 24 роки тому, бій під Бродами не зміг бути належно висвітлений ні у видаваній Військовою Управою газеті „До Перемоги" (пізніше („До Зброї"), ні з контрольованій німецькою владою українській пресі видаваній в тому часі у Кракові, чи пізніше, у Відні. Зразу покладено печать офіційної мовчанки на цю так маркантну битву, що становитиме важливий пункт в історії військових дій, і то не лише з нашої точки погляду.

Кілька років пізніше царювала далі ще ця заклята мовчанка, що дала у наслідку такі прикрі консеквенції, як непотрібна непоінформованість загалу українського громадянства про цю важливу військову подію, через довгі роки. Всім відомі були деталі нпр. про поразку алійантів на пляжах Дієпп, про гекатомби польського Другого Корпусу під Монте Кассіно, про жахливі людські жертви американців в битві за Іво Джіму (острів, що йому кілька тижнів тому американці знову віддали Японії) — лише видавана під крилами УНРРА і ІРО американська преса ліцензіована „власть імущими", мовчала як заклята. „Нюрнберські настрої" не сприяли висвітленню „правди про Броди" — ані взагалі „справи Дивізії".

Але роки минали і по світі почали поширюватися правдиві вістки про брідський бій. Появилися в Арґентині перші спогади учасників бою, влаштовано першу мабуть на європейському континенті — а може, й у світі — академію в честь героїв поляглих під Бродами у таборі „переміщених осіб" в Міттенвальді у Баварії, видано перші листівки. Прийшли з рідних земель перші вояки УПА, між ними неодин учасник боїв Дивізії, а в тому числі — один із вояків з-під Бродів, старшина Дивізії, Осип Хома — „Боксер". Вже перестало бути „модним" гасло, яким зустрічали деякі „референти" в деяких таборах, дивізійників, що приходили з полону: „Чи ми вас там посилали?..."

Рік пізніше, в 1949 році — дивізія набула вже майже повного „права горожанства" у нашій суспільності. Як свідчать витинки з тодішньої нашої преси — про дивізійників і Дивізію писалося уже всюди, по всьому світі, де було лише друковане українське слово.

В цьому самому році — постала організація колишніх вояків Дивізії, яка гуртує у всіх країнах світу (з вийнятком Англії) колишніх дивізійників — „Братство Колишніх Вояків Першої Української Дивізії Української Національної Армії". Дивізійники здобулися на власну пресу: у Мюнхені вийшли дивізійні „Вісті", які не зважаючи на різні перепони і проблеми — виходять до сьогодні. Це видання зробило просто неоцінену роботу, освідомлюючу і заохочуючу, зокрема у перших роках існування. Вийшла в тому періоді також перша — і як дотепер, остання — збірна праця учасників битви під Бродами п.н. „Броди".

Хоч не можна назвати цієї першої публікації бездоганною — всетаки вона сповнила свої завдання: здобула популярність, розійшлася у рекордовій кількості і звернула на себе увагу українського читача. У всій українській пресі — навіть комуністичній чи прокомуністичній, появилися рецензії на „Броди", які ще більше зацікавили читача цією битвою а вслід за цим цілою „проблемою Дивізії". Сьогодні, після стільки років можна спокійно сказати, що тодішні провідні кола дивізійників сповнили свій обов'язок супроти своїх поляглих товаришів і дали українській громаді те, що було невідклично потрібне: правдивий образ битви під Бродами.

Вслід за цим першим виданням, пішли дальші, вже більш літературного чи мемуарного типу. На жаль, не вийшла досі книга шефа штабу Дивізії майора Гайке, не вийшла „Історія Дивізії" ні в слові, ні в фотографіях, ні інші твори з цієї самої ділянки. Треба сподіватися, що теперішні провідні кола організації дивізійників зможуть рушити з „мертвого пункту" свою видавничу діяльність і намагатимуться дорівняти своїм попередникам з років, коли існувала ще не лише проблема гроша, але „непевної ситуації" в умовинах іровської „опіки".

Сьогодні, коли зближаємося до 25-річчя брідського бою, що закінчуватиме святкування" „дивізійного року" (відзначування 25-річчя постання Дивізії, 25-річчя включення Дивізії до Української Національної Армії і 25-ліття бою під Бродами) можемо вже об'єктивно насвітлювати ці великі події з-перед чверть сторіччя. Сьогодні, пишучи статтю з нагоди брідського бою, не треба вже починати від „А", виправдуватися, відхрещуватися і просити помилування. Особливо у тих, які ні до Дивізії, ні до УПА „не вважали доцільним" йти, а війну пересиділи на різних посадах у комітетах.

Сьогодні, український загал з цілому світі знає, що бій під Бродами звела Дивізія „Галичина" не за що інше, а за ідеал вільної української держави. Сьогодні не треба нікому товкмачити, що німецька форма була лише накинутою, а український зміст — це було гасло: „Здобудеш Українську Державу — або згинеш у боротьбі за Неї". Сьогодні лише традиційні ненависники ще цього не знають, що ми, Дивізійники, колишні вояки І УД, не „примазуємося" до української визвольної боротьби у другій світовій війні, але що ми вели цю боротьбу активно і що у цій власне боротьбі впало тисячі наших друзів у битві під Бродами.

Пам'ятаймо про це у наш Ювілейний Рік, у рік, коли гаслом нашим є ті самі слова, що були важливі 25 років тому, коли ми рушали в ряди Дивізії: „За свій Рідний Край, за Стрілецький Звичай!"

П. Р.

Ярослав Вожацький „В бою під Бродами" (олія).

п-полк.
Михайло Ліщинський

НІМЦІ У ВЕЛИКІЙ БИТВІ ЗА ЛЬВІВ ПІД БРОДАМИ

Дня 5 березня 1943 року у своїй промові в Києві шепелявий деспот України, Комісар Німецького Райху Еріх Кох сказав таке: „Я витисну з цієї країни все до останку. Нарід цей мусить працювати, працювати і ще раз працювати. . . Ми прийшли тут створити базу для нашої перемоги. Ми панівна раса, яка мусить собі затямити, що найнижчий німецький робітник на тисячу разів має більшу вартість як тутешній". Однак не ці бундючні заяви ввели ім'я Коха до історії його партії, і в почот найближчих і найбільш впливових осіб і дорадників Гітлера. Довір'я у свого „фюрера" здобув собі він тезою, що українці це народ гідний „джаґана і лопати" і ніколи не можуть носити зброї, щоб боротися за державне визволення. Українській делеґації, яка з'явилася в нього, він у вічі сказав: „для вас я маю джаґан і лопату".

Такі міркування частинно основувалися на тому, що тодішній німецький провід висунув тезу, що вояцький стан — це привілей німців як панівної раси, а в дальшому тезу про лицарство німецького вояка і непереможність німецької армії.

Не хочу описувати битви з переможного походу німецької армії проти Польщі. Не хочу також зупинятися на битвах з перших місяців походу німецької армії проти Москви, бо тут не маю місця на те і це не відноситься до моєї теми. Скажу лише коротко. Я особисто бачив декілька битв, які в основному заперечують тезу вищости німецького вояка в боях як наслідок лицарських прикмет. У вересневій кампанії проти Польщі було багато клясичних битв, що навіть спонукало Гітлера публічно в промові заявити, що вояки польської армії воювали хоробро. У всіх переможних німецьких битвах рішення на користь німців приносила технічна перевага виряду німецьких частин та ударна сила панцерних армій, яких то армій Польща не мала взагалі, а Червона Армія на початках війни доброї панцерної зброї також не мала. Танки Червоної Армії спочатку були неповоротні. Втративши летунство Червона Армія зазнала поважних втрат, які пізніше вирівняно технічним вивінуванням.

Провідною думкою німецької мілітарної політики все ж таки до самого кінця війни була теза про лицарство німецького вояка, на якому го лицарстві основано віру в перемогу. Крім українців старалися створити свої формації балтійські народи та брати білорусини, козаки як і москалі. Всі зусилля однак були даремні, бо війну згідно з німецькою тезою мав виграти німецький „вояк-лицар". Той „лицар-вояк" зовсім однак завів сподівання і можна сміло сказати в поважній ситуації, цілковито завів. Завів він рівнож і в битві під Бродами.

Московські історичні джерела подають, що, розвідуючи фронт в приготуваннях наступу на Львів, розвідка Червоної Армії здобула запевнення, що значна частина німецьких формацій бою не прийме і на початку офензиви німецькі частини відступлять. Так дійсно сталося. Багато німецьких частин вже в першім дні битви почали відступ. Цей відступ був такий хаотичний, що частини ті напевно були б мали менше втрат, коли б були відступали, забезпечуючи відступ боями. Відступали німці, уникаючи боїв навіть зі слабшими чисельно передовими частинами Червоної Армії, які заохочені відступом вривалися глибоко в поле бою.

Ця ситуація ввела таке замішання в перших днях битви, що командир Дивізії німець — бригадир Фрайтаґ зовсім заломався, втратив панування над собою і зрікся проводу та передав Дивізію під командування Корпусу. Під командуванням Корпусу Дивізія звела кілька успішних боїв і почала успішно латати прориви. Як бачимо, однак бригадир Фрайтаґ, який по тій битві дістав лицарський хрест за бої Дивізії, сам поважно не оправдав сподівань, що дуже категорично стверджує навіть шеф штабу Дивізії майор Гайке, німець, книжка якого про Дивізію готується до друку. Як бачимо, теза про лицарство завела навіть у випадку командира на важливій позиції, якого не знати чому нагороджено лицарським хрестом за чин, до якого він абсолютно не причинився.

Не інакше поступало і багато інших німців чи то в Дивізії чи в німецьких частинах, які не вспіли вирватися з кітла. Багато з них не виявило не то лицарських а звичайних добрих вояцьких прикмет. Німці, які мали командувати нашими вояками, втратили нерви і не витримали того страшного удару. Вони просто зникали на превелике обурення нашого воякцтва і лише одиниці з них залишались з нами і прийняли бій. В цій важкій ситуації ті, що їх комісар Кох призначав до „джаґана і лопати", виявили на полі бою подивугідну поставу.

Варто хочби на основі ворожих джерел запізнатися з „ожесточенными", як пише совєтська історія, боями, які зводили наші частини часто навіть під командою своїх підстаршин, бо старшини, або впали в боях, або були важко ранені. Варто відшукати звіт тих німецьких старшин, які не вспіли вирватись на час з кітла і пробивалися з нього разом із нами. Ті звіти змусили до мовчанки бригадира Фрайтаґа, який, вирвавшись завдяки нашим частинам з кітла, мав ще відвагу об'їздити наші вишкільні табори й оплюгавлювати воядтво, спихаючи на воядтво вину за своє заломання. Нині, як знаємо від шефа штабу майора Гайке, успокоїла його щойно головна кватира армії, яка заборонила йому і подібним „іберменшам" такі безглузді і безосновні виступи. Справа та насвітлена досить делікатно, але ясно, у згадуваній книжці майора Гайке, яка має появитися і в німецькій і в українській мовах.

За своє боягузтво ніхто з німців не був покараний чи навіть потягнений до відповідальности. Вони чомусь подіставали навіть відзначення і підвищення в ступнях, хоч в дійсності, багато з них треба б було поставити під польовий суд. Інакше поступування застосовано до наших вояків. Для прикладу подам хочби факт, що старшину, якого командир Дивізії Фрайтаґ зустрів вже по прориві з кітла в сорочці без блюзи з відзнаками, він хотів ставити під полевий суд і лише завдяки переконуванням і вияснениям посторонніх німців справа того старшини закінчилася звільненням з Дивізії.

Зневажливий підхід до інших народів закінчився для німців фатально. Нині вже історики стверджують, що нехтування змагань інших народів привело Німеччину до катастрофи. Я висловлюсь більш зрозуміло. Комісар Кох і його опрічники партаймани, призначуючи наш нарід до „лопати і джаґана", викопали тим джаґаном і лопатою гріб, в якому лягла не тільки німецька потуга, але і добра слава культурної частини німецького народу мабуть на довгі віки. Ніхто більше не прислужився побідному походові комунізму в світ, як Кох і йому подібні партаймани і за це в нагороду Кремль уласкавив Коха, тримаючи його до нині живим неначе на глум над „суверенним урядом Радянської України", який навіть немає такого права, щоб засудити і покарати Коха як начального ката, який замучив на смерть мільйони українців, часто спалюючи їх живцем у їх хатах і святинях.

В 24-ту річницю великої битви ми чекаємо, щоб наші історики заглянули до джерел і пригадали нашому народові великий чин нашого воядтва в битві за свою волю і державу. Встоявшись у тій великій битві на бойових позиціях у важкий час заломання цілого фронтового відтинку, наш вояк приніс народові невмирущу славу. Ми сміло можемо глянути у вічі всім тим, що намагаються обезцінювати нас як нарід і нас як вояків на полі бою, бо ми вояки вели понад два тижні велику битву, в якій не могли встоятися німці і та битва наша записана окремим розділом в історії другої світової війни.

Микола ВЕРЕС

БРОДИ

Коли нахмуряться широти,
І в небесах ударить грім,
Зітхне вояк, згадавши всоте
Громи на обрії своїм.

Згадаєш вишкіл, марші, коди,
Царя звірів на рукавах,
Свою Дивізію і Броди,
І побратима смерть в житах . . .

Минуло все — війна, Ріміні,
Пригас душі нестерпний біль,
І нині ось в чужій країні
Вже не вояк він, а „цивіль".

О, дні вояцькі давні, де ви?
Згубились десь поміж доріг,
І лиш в нутрі своєму лева,
Немов реліквію, зберіг.

І пронесе крізь всі негоди
До дня грядучого, в якім
Туди на схід, на рідні Броди,
Піде у наступі новім.

Сам, наче лев — крізь ліс і гори,
Орлом над морем пролетить
І в битві з ворогом суворо
Смерть побратимову пімстить . . .

Лише не спиниться у Бродах
І не спічне, бо другий раз
Його чекає вир походу
Від Бродів ген — аж по Кавказ!

(Із збірки „В чужинних прилавах" Лондон 1967)

Михайло ЛІЩИНСЬКИЙ

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .

(На спомин битви Української Дивізії під Бродами).

Пелюстку маку, вітре, принеси,
Що в Жаркові між жита впала,
Бо бачити я хочу, чи вона така, як ті,
Що їх колись гранати розвівали.

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .
Таку, як та, що при межі в полях
Заквітла багром на чолі стрільця,
Що впав за рідний край там у боях.

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .
Крізь гори-ріки-океани,
Бо сила в тій пелюстці там така,
Що згоїть всі вояцькі болі-рани.

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .
Нехай покажу онукам своїм,
Які то маки красні в нас цвіли,
Як в липні йшли під Бродами великі бої.

Пелюстку маку, вітре, принеси
Щоб внукам, як Євшан, лишити,
Щоб і вони дорогу там знайшли,
Де бій буде останній той великий.

Мирон Білинський „Броди" (дереворит)

Юра ЯРЕМКЕВИЧ

НА ВТРАЧЕНІЙ ПОЗИЦІЇ

БОРЦЯМ З ПІД БРОДІВ

О, Пане, як вважаєш, що досіло
зерно й пора покоси класти вліц,
дай витривалости, відваги й сили
знести, чого минути нам не слід.
Якщо вже смерть закреслює спіралі
довкола нас в щораз то вужчий зайд,
енергію циклонів дай, гарт сталі
і влий в серця сократівський спокій,
щоби колись, як у крові опар
наш Золотий народиться Устав,
внук, що на українськім Алькасарі
хрест пам'ятний ставлятиме, писав:
„Тут в пам'ятнім сорокчетвертім році
погибли від ракет, шрапнелів, бомб,
від метачів вогню, в бою отвертім,
з грудей востаннє утворивши ромб
до нападу, нащадки Осмомисла,
задивлені в нових часів обрій,
як срібна смеіь над кріпостю зависла,
відважно й сміло йшли назустріч їй.
А дав їм Бог за найсвітліше терно
зі слави, чести і безсмертности
пролити кров. У сталевім інферні
життя за блеск Тризубовий віддати"
Тоді миліш буде зложити в руки
Твої життя на спаленій траві,
в яку вдивається зір крізь люки
в бетонах бункрів.
Пане, просьби дай
сповни нам ще: жінок вдовичий
шлях облегши, й дітей сиріт, коли
хоч через сон ім'я батьків закличуть
до серця свого щиро пригорни.
Хотілося б м'які із рученята
узяти у тверді вояцькі п'ястуки,
почути це хоч раз веселе „Тату",
з очей відчитувати їх думки,
ще в матерей спрацьовані долоні
покласти б на розпалені чола
з котрих та мить думки, як блеск воно
по світу самовасом розвела.

А в тім . . . За час кількох мас [illegible]
звузився знову круг. Надходить час
щоломи затиснуть. О, Боже, в битві
в останній нашій битві будь при нас.

(Вірш присвячений Дивізії автором з нагоди З'їзду Братства в Клівленді в дні 2 серпна 1952 р.)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Слова і діла

У своїй великій промові на 500-доляровому бенкеті у минулий вівторок в Готелі Валдорф Асторії у Ню Йорку віце - президент Гюберт Гомфрі сказав м. і. таке речення: „Тих, що говорять про мир, можете дістати сьогодні тузінь за 10 центів, — ціна тих, що працюють для мира, тих, що роблять мир — безмежна". Мова безпосередньо про демагогію пацифістів всіх мастей і противників політики Джансона супроти В'єтнаму. Але, в ширшому аспекті, можна наведені слова пристосувати до кожної опозиції, яка тільки критикує, і до проводу, який несе відповідальність за долю народу, громади, суспільства.

Опозиція завжди потрібна, корисна, навіть необхідна, але тільки тоді, коли вона конструктивна, творча, коли вона не діє ради самого тільки критикування, коли вона не керується неґацією існуючого, а бажанням покращати існуючий стан. Така постава опозиції вимагає, щоб вона в кожній справі не тільки вказувала, що „зле", а відповідала позитивно, як має бути „добре". Опозиція, яка вибирає собі вигідну ролю тільки критикувати, гудити, таврувати, кричати, а не подавати власної конструктивної розв'язки проблеми, — така опозиція не поважна, з нею не можна рахуватися. Зате шанувати треба таку опозицію, яка в кожній справі має ясну реальну програму і вміє об'єктивно признавати проводові також слушність в різних справах.

Зразком конструктивної опозиції є кожночасна меншість в британській палаті громад. Вона має своїх речників в усіх державних справах, фахових знавців тих справ, які, у випадку виборчої перемоги опозиційної партії, стають міністрами в найближчому уряді. Зразком деструктивної опозиції є власне всі ті, які кричать проти В'єтнамської війни, але не подають конкретної відповіді, як властиво її закінчити. Ясно, що коли їх відповідь покривається з становищем Москви - Пейпінгу - Ганою — щоб ЗСА просто відкликали свої війська з В'єтнаму і погодились на з'єднання південної і північної його частини під владою Го Чі Міня, то це не є ніяка розв'язка, і ні один відповідальний американець не погодиться на капітуляцію. І тому Гомфрі має рацію: варто велику ціну заплатити за миротворця не словами, а ділом.

Московський фестиваль в Болгарії

У кінці липня в сателітній Болгарії розпочнеться IX світовий фестиваль молоді, заплянований у Москві, як чергова імпреза для прополоскування мозків молоді з різних країн світу. Увесь фінансовий тягар проведення того комуністично - пропаґандивного „фестивалю" падає на плечі громадян СССР. Московська „Комсомольская Правда" з 21 липня сповіщала, що СССР дав 20 потягів, щоб ними перевозити на місце учасників фестивалю, виділив кілька кораблів, багато літаків, взагалі „значну частину видатків комсомол бере на себе". Газета виявляє, що через СССР до Болгарії їдуть делеґації з Монголії, Фінляндії, летять літаками „Аерофлоту" з Хабаровську, понад 300 делеґатів з Японії, комунізанти з Цейльону, Пакистану, Індії. За совєтські гроші літаками везуть у Болгарію майбутніх колюмбійських „комсомольців". Із західної півкулі, здається, лише американські делеґати з комуністичної організації „Клюб Дюбуа" поїдуть за власні гроші, всі ж інші мусить хтось оплачувати. Тими „хтось" є населення СССР, з якого влада різними способами здирає три шкіри, залишаючи заледве на прожиток.

Це один аспект „радісного свята молоді" в Софії.

Є й другий: на тому „радісному святі" московські імперіялісти будуть на всі способи доказувати закордонній молоді, який то проґресивний комуністичний режим в СССР, який то, мовляв, монолітний „совєтський народ", бо до складу делеґації СССР входять переважно, як видко із списків, Гаврілови.

Та є ще й третій аспект недалекого „радісного свята молоді": під самим боком Болгарії простягається Чехо-Словаччина, народи якої вже не витримали „щастя комунізму" й змагаються за справжню свободу. Не всім молодим делеґатам вдасться в Болгарії прополоскати мозки: сама чеська і словацька делеґації зможуть дещо розповісти японцям чи арґентинцям про те, що таке Москва і що означає комунізм на практиці . . .

Д-р Богдан Олесницький

НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКОЇ ГОСТИНИ

Нема сумніву, що наші церковні і громадські комітети з ентузіязмом і радістю готовляться до приїзду Первоієрарха Української Католицької Церкви і, розуміючи історичну вагу хвилини, — в повній злагоді та гармонії щиро і наполегливо працюють у всіх своїх підготовних комісіях — для того, щоб після величних привітальних манифестацій і славних прийомів на канадійській землі — гостина Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого в Ню Йорку випала якнайбільше величаво і була блискучим і тріюмфальним завершенням так давно всіми нами очікуваної — а заразом такої несподіваної подорожі Пастиря по осередках скупчення Його власної розсіяної по світі пастви.

Українська громада великого метрополітального Ню Йорку сповнена глибоких і щирих почувань любови і пошани до великого страдника за Христову віру та Українську К а т о лицьку Церкву — хвилюється, метушиться і живо коментує свою недалеку вже зустріч із гідним наслідником і переємником ідей Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Багато з нас, не знаючи ще про те, що Блаженніший Верховний Архиєпископ загостить також до Ню Йорку, — вже заздалегідь — наче на велику прощу — їздили вітати Його до Торонта. — і своєю масовою присутністю там, де Він вперше став ногою на американський континент, показали, до кого належить серце української спільноти в ЗСА і може в деному й причинилися до того, що і нам припало щастя вітати Його у наших Божих Храмах і народних установах — та особисто показати Йому плоди невсипущої праці і надбання довголітніх зусиль американської України.

Приглядаючись поспішним і може дещо нервовим, з уваги на короткий час, — приготуванням для величнього привітання і двотижневої гостини Блаженнішого Верховного Архиєпископа на нюйорському терені, в яких беруть участь не тільки церковні достойники і представники громадських установ, але також поодинокі громадяни доброї волі, — можна з цікавістю і вдоволенням завважити незвичайно приємне і надійне явище гармонійної і ділової співпраці всіх тих, які — в інших справах і на іншому громадському чи політичному терені — може не так часто себе розуміють і не вміють чи не хочуть знайти спільної мови.

Приємно є бачити і спостерігати, що вже напередодні великої гостини — в обличчі маєстату та духової величі Найдостойнішого Гостя малюють і вмовкають злободенні спори нашого еміґрантського будня, а в настроях і думках нашої екзильної громади ще раз зроджується туга за згодою, взаємною терпимістю і пошаною для великого національного і церковного авторитету, який за волею Божого Провидіння — прийшов до нас з далеких „лаґерів" совєтського заслання.

Не можна не сказати, що з приїздом Верховного Архиєпископа, який вже від кількох років з волі Апостольського Престолу — носить цей достойний титул, але з якихсь незнаних нам причин практично не сповняє функцій цього високого уряду, — знову і то з великою силою віджили між нами надії на те, — що вже вкоротці незавершене таки стане завершеним і Кардинал Йосиф Сліпий стане першим Патріярхом Української Католицької Церкви.

Пам'ятаючи славні слова Святішого Отця Папи Павла VI, якими він під час авдієнції для українців з нагоди найменунання Верховного Архиєпископа кардиналом, — взивав нас до єдности, в якій є сила — ми повинні цю єдність показати — і, як вірна і віддана паства — об'єднатися довкола нашого многострадального і незламного Первоієрарха і дати Йому всю моральну і матеріяльну піддержку у Його змаганнях за одність і силу Української Католицької Церкви.

Наша відданість Їх Блаженству була б неповна і недостатня, коли б ми, складаючи програму Його побуту між нами, брали до уваги тільки зовнішні форми маніфестації нашої великої радости та втіхи — а не подумали про те, щоб голосно повторювані заяви нашої любови та пошани піддержати конкретною матеріяльною пожертвою для великих задумів нашого Гостя.

Адже ми повинні знати про те, що наш найвищий церковний достойник не розпоряджає ані маєтками ані іншими матеріяльними добрами і, як вигнанець з рідної землі, є тільки гостем у Ватикані, а Його одиноке джерело прибутків — це добровільна пожертва від нас, від Його вірних, від духовної пастви. Як дотепер наші пожертви для великих проєктів нашого Перноієрарха (Український Католицький Університет, будова церкви св. Софії у Римі і т. п.)—були може і не малі, але звичайно спорадичні, некоординовані і принагідні — і ледве чи Верховний Архиєпископ може на них будувати свій фінансовий бюджет.

Присутність Князя Нашої Церкви між нами і небувалий ентузіязм та прихильність, яку Його поява викликує у всіх прошарках нашої спільноти — а до того відновлені наші надії та сподівання на створення Патріярхату, які так тісно пов'язані з Його Особою, — повинні спонукати нас до більше реальної постави в такій направду нажливій справі, як плянове фінансування бюджету Їх Блаженства, побудоване на скоординованій і постійній матеріяльній допомозі від нас у ЗСА і Канаді. Треба признати, що подумали про те наші тутешні Владики, які з нагоди побуту Блаженнішого — взивають і заохочують своїх вірних до пожертв на „Дар Любови" для Кардинала. Було б направду добре, коли б така жертва від мирян не була тільки одноразова, але, — як малий даток до парафіяльного родинного податку (наприклад, 5 відсотків) щорічно стягалась всіми парафіяльними урядами наших єпархій в ЗСА і Канаді.

Тому, що великі задуми Їх Емінеції Кардинала Йосифа Сліпого є не тільки церковного, але також науково-го, громадського і національного характеру і тому, що їх реалізація вимагає великих фінансових засобів, наша велика українська громада тут у Північній Америці повинна ці засоби для нього придбати і віддати їх йому до розпорядження.

Прислухаючись з увагою до цікавих слів і думок Преосвященного В л адики Кир Йосифа Шмондюка на засіданні Метрополітального Комітету, — ми зрозуміли, як дуже потрібна є для нашого Верховного Архиєпископа направду сильна і незалежна матеріяльна база, яка без найменшого сумніву може скріпити його позицію у Ватикані і, щобільше, навіть і заважити на долі Українського Католицького Патріярхату, даючи Ватиканським колам до зрозуміння, що українська еміґрація в Америці є спроможна і наскрізь готова покривати кошти його існування та адміністрації.

Чи ж у такій ситуації українська політична еміграція може позволити собі на те, щоб примкнути очі на ці великі потреби і втекти від священного обов'язку допомогти великій справі? На нашу думку навіть в обличчі цілої низки інших справ і потреб громадського і національного порядку, як, наприклад, Фонд Катедри Українознанства у Гарварді, допомога УВАН чи НТШ і т. п., справі Фонду Верховного Архиєпископа треба віддати належний їй пріоритет.

Кожна велика збіркова акція вимагає не тільки великої моральної чи ідейної мотивації, але також відповідної ініціятиви та наполегливої активности і впертости збоку тих, які беруться її переводити, а також відповідної пори і пригожої для збірки атмосфери. Нема сумніву, що якраз тепер, коли Верховний Архиєпископ загостить до українського Ню Йорку і буде гостем не тільки нашого Владики у Стемфорді, але і гостем всіх нас, всієї великої української громади, є направду пригожа пора при нагоді великої радости і втіхи розпочати велику збіркову акцію на „Фонд Верховного Архиєпископа".

Очевидно, що за добрим прикладом Ню Йорку збіркова акція повинна і мусить поширитися на інші осередки українського поселення в ЗСА і Канаді, а „Фонд Верховного Архиєпископа" повинен і на будуче залишитися постійним джерелом матеріяльної допомоги української еміґрації для її Католицького Первоієрарха, а пізніше, дай Боже, і Патріярха.

Велика справа вимагає великої допомоги і ми впевнені, що українська громада Ню Йарку цю велику допомогу гідно започаткує. Ми знаємо, що між нами є люди, які можуть і хотять щедро жертвувати і бути меценатами доброї справи. Вони робили це в минулому — вони зроблять це й тепер. Гроші — це символічний еквівалент нашої праці. Кожний із нас напевно хотів би своєю працею причинитися до великих зусиль і великої праці нашого Архопастиря і бути співтворцем Його великих діл. Зробім це радо, жертвуючи Йому до розпорядження частку нашої праці, тобто запрацьований нами гріш. Не жаліймо гроша на добре і богоугодне діло!

Високий престиж нашого Первоієрарха та честь нашої великої і патріотичної громади вимагають, щоб жертва від кожного з нас на „Фонд Верховного Архиєпископа" не була тільки так „для відчіпного", але, — щоби вона була щира, щедра і стояла у пристойному відношенні до нашої особистої матеріяльної спромоги.

Тільки тоді ми зберемо суму таку, якої ані ми, ані наш Найдостойніший Гість не повстидаємося і, яка навіть для Ватиканських спостерігачів буде мірилом того, як дуже кріпко вся українська католицька громада тут за океаном — стоїть за своїм Верховним Архиєпископом і за єдністю Української Католицької Церкви.

В. Ткач

МОСКВА... НЕ ВІРИТЬ...

В одній із попередніх статтей про розвиток подій у Чехо - Словаччині була висловлена думка, що ще не відомо, чи доля судила новому лідерові чехословацьких комуністів Дубчекові стати другим Тітом, який спромігся унезалежнитися від СССР, чи другим Гомулкою, який, спробувавши щастя по шляху унезалежнення, став слухняним виконацем наказів Москви. Тепер стало ясно, що Дубчек таки хоче йти шляхом Тіта, однак, ще й досі невідомо, чи йому це вдасться.

В час, коли пишуться ці рядки, 18-го липня, напруження між Москвою і Прагою доходить либонь свого трагічного вершка: за кілька днів вияснться, чи совєтські танки підуть на Прагу, чи чехослонацькі „націонал - комуністи", переможно п е р е тривавши „війну нервів", зможуть далі урядувати в своїй країні. Не дивно, що очі всієї Західньої Европи та, мабуть, і всього демократичного світу звернені на Прагу: те, що відбувається, має величезне значення не тільки для самої Чехо - Слоначчини, а й для співвідношення сил у всьому так зв. соціялістичному бльоці. Це не залишиться також без наслідків для дальших взаємин між Заходом і Сходом.

Як можна було передбачити, провід у Чехо-словаччині від самого початку процесу „демократизації" потрапив під тиск двох протилежних сил: з одного боку, рядові комуністи і загал чехословацького суспільства, репрезентованого діячами пера, професійними союзами і студентською молоддю, які домагалися здійснення обіцяних реформ і поглиблення процесу демократизації; з другого боку — Москва та її аґенти, на чолі з колишнім комуністичним лідером Новотним, які хотіли б завернути все назад і покласти край новому політичному курсові.

Від кінця квітня по нинішній день події змінюються в Чехо - Словаччині, як у калейдоскопі. Загострення або злагіднення полеміки між пресою в Празі і в Москві, Варшаві чи східньому Берліні; обмін нотами і листами; поїздки чехословацьких лідерів з „вияснennями" і пропозиціями до Москви й інших центрів, та численні візити совєтських „достойників" (Косиґін, маршал Якубовський і ін.) у Чехо - Словаччині; „маневри" військ держав Варшавського пакту на території Чехо - Словаччини і вимога постійного перебування якоїсь кількости тих військ у цій країні... Такі й подібні факти з'являлися, чергувалися, проминали і знову приходили...

Треба визнати, що комуністичний провід у Празі на чолі з Дубчеком маневрував дуже зручно і, завдяки цьому, зміг перебороти перші труднощі, що з'являлися з усіх сторін. Москву було запевнено, що процес демократизації не піде задалеко.

Проте, як буває завжди у таких випадках, Дубчек не задовольнив цілковито ні одних, ні других: Москва насторожилася й вичікувала нагоди, щоб знову посилити свій тиск; ч е х ослонацькі громадяни з н е о х о т о ю сприймали „заклики до розваги" збоку свого уряду і з явним недовір'ям дивилися на совєтські військові формації, що нідбували маневри на території їх батьківщини. Характеристичним для цих настроїв є критика, на яку натрапив новий голова парляменту і колишній міністер лісництва Смрковський. Він був одним з найголовніших промоторів „процесу демократизації" і користувався великою популярністю. На нього злим оком дивилися з Москви, а тому він не став ані президентом республіки, ані прем'єром, як то на початку „демократичної ери" передбачалося. Тепер він наполегливо закликає чехословацьке громадянство і насамперед молодь до розваги і поміркованости. За це він підпав гострій критиці вільної тепер преси, при чому одна газета написала, що є велика різниця між теперішнім Смрковським і тим, якого знали на початку новітніх подій у Чехо - Словаччині..

Ясна річ, що сучасні процеси в Чехо - Словаччині — це смертельна для Москви зараза не тільки для інших держав з комуністичним режимом, але і для національних „республік" Совєтського Союзу. В Києві, в Менську, на Кавказі, а може дехто і в самій Москві з великим інтересом і симпатією слідкують за зусиллями чехів і словаків позбавитися московської опіки й змодифікувати режим комуністичної диктатури.

Це було, очевидно, причиною останніх заходів Москви. Совєтські військові частини, що брали участь в так зв. маневрах, тепер „маневрують" поблизу території Чехо - Словаччини. На совєтсько - ч е хословацькому кордоні концентруються танкові дивізії, доки московське Політбюро провадить переговори...

З Варшави, як повідомляє европейська преса, пішов повний погроз лист до проводу в Празі: „Зробіть у себе лад, а як ні, то це зробимо ми".

Прага не злякалася цих погроз і відкинула поставлений їй ультиматум. Здавалося, що в Празі має повторитися те, що було в Будапешті в 1956 році. Але, покищо принаймні, все стрималось несподіваною підтримкою для Праги деякої частини комуністичного табору. Не тільки Югославія і Румунія заявили про повну солідарність із ЧССР, але до справи втрутилися також проводи комуністичних партій Франції й Італії. Можливо ці останні розуміють, що в даному випадку Москві йдеться зовсім не про підтримку комунізму, а лише про свою імперіялістичну політику.

В сучасній ситуації держави Заходу зберігають невтральність і стримуються від якихось кроків на користь Чехо - Слоначчини. Це, здається, єдино правильна постава в цей момент. Бо всяке втручання збоку держав Заходу могло б послужити для Москви претекстом для збройної і н т е рвенції проти Чехо - Словаччини. Але... що буде робити Захід, якщо заходи Тіта і французьких комуністів не допоможуть і совєтські танки таки підуть на Прагу?..

Що зробить в кінцевому результаті Москва — ще не відомо. Збройна інтервенція в Чехо - Словаччині — це втрата престижу та певний розрив з багатьма комуністичними партіями Европи. Відмовитися від цього — це прийняти ризико, що за деякий час „націонал - комуністична" Чехо - Словаччина перестане бути слухняним сателітом СССР, а також стане небезпечним прикладом для України й інших республік Совєтського Союзу. І в одному, і в другому випадку Москва програє..

ПРОМИШЛЯЮТЬ, ЯК МОЖУТЬ . .

„Радянська Україна" з 13 липня розповіла про „незаконні поступки", які є, фактично, прикладами, як населення дає собі раду в сучасній Україні. Так, „Битик І. С. одержав три мотоцикли „К-750", з яких один продав братові, другий продав дядькові, а третій знаходиться в господарстві." З процесу стало відомо, що обвинувачений Битик, який зручно використовував вантажне авто, даючи для перевезення приватних вантажів і на тому трохи заробляючи, все таки мав нагоду... попоїсти ковбаси аж рік тому: „Про те, що було забито лоша і дикого кабана на ковбаси, всі говорять, але конкретно, коли це було і при яких обставинах, ніхто не сказав. Битик лише усно заявив, що їв ковбасу минулого року при складанні сіна" . . .

В. М. В.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА В ЕВРОПІ

6 липня б. р. відбулися чергові VI Загальні Збори НТШ у Европі, які прийняли до відома звіти за останній дворічний період праці ,схвалили абсолюторію уступаючій Управі та вибрали нові керівні органи.

НТШ в Европі мало в останньому часі низку дуже болючих втрат: померла ціла низка видатних дійсних членів: проф. д-р г. к. Г. Ващенко, проф. д-р М. Міллер, основник Пласту — проф. д-р О. Тисовський, а серед них і один із чужинців ,видніших славістів останніх десятиріч, А. Мазон. В цьому ж самому часі наспіла також сумна вістка із Рідних Земель про смерть одного із найдавніших членів, проф. д-ра І. Крип'якевича, з яким — очевидно — від війни НТШ не мало змоги контактуватися. Серед звичайних членів не стало довголітнього представника Німеччини до Контрольної Комісії, голови Т-ва Сприяння Українській Науці, доц. інж. Д. Пеленського, члена Контрольної Комісії й душпастиря Сарсельського осередку о. радн. І. Яцкова, ред. Р. Голіяна та проф. д-ра І. Марченка. Всіх їх згадано при відкритті Загальних Зборів.

Звітування на Загальних Зборах було облегшене виданням спеціялного числа „Вістей НТШ-у Е" (ч. 13), яке — за традицією — принесло звіт наукового секретаря, проф. д-ра В. Янева, який на Загальних Зборах вказав тільки на найбільше підставові моменти, чи на факти, які заіснували вже після появи звітного бюлетеня. По лінії видання Енциклопедії Українознавства доповнив звіт гол. редактор ЕУ, проф. д-р В. Кубійович, який мав остільки облегшене завдання, що саме на Збори друкарня переслала перші зброшуровані зошити найновішого випуску ЕУ (22 зошит). Матеріяли до 23 зошиту не тільки здані до друку, але вже й зложені, і в найближчих днях мають бути зверстані. Таким чином, черговий том V повинен з'явитися на початку наступного року, — разом із 2-им томом англомовної ЕУ, яка виходить (як і перший том) у виданні Торонтонського Університету, заходами Українського Народного Союзу. Третім звітував доц. д-р А. Фіголь, який вказав, що численні поїздки до ЗСА разом із дуже сумлінним звітуванням про надходження пожертв та їх зужиткування запевнили в останніх місяцях бюджетову рівновагу, і саме той факт дав змогу інтесивної праці над ЕУ. Звітність із надходжень була запевнена завдяки правильному видаванню друкованого бюлетеня „Вісті із Сарселю", якого за останні роки вийшло 4 числа (точно два у рік), на 104 стор.

Правильне видавання бюлетеня уможливило безпосередній зв'язок із жертводавцями, що відзначила Контрольна Комісія (устами свого голови м-ґра О. Штуля-Ждановича), яка взагалі вказала на поважні досягнення нашої наукової Установи, не зважаючи на всі несприятливі умови праці. Звичайно, до цих успіхів — а зокрема до зрівноваження бюджету — пощастило дійти тільки завдяки дуже жертвенній праці постійних співробітників, які справді вдоволялися м і н і мальною платнею за вкладене максимум зусиль.

Абсолюторію схвалено одноголосно ,при чому треба зазначити велике зацікавлення справами Товариства з боку членства. Вправді на Зборах змогла явитися тільки невелика скількість (більшість членів живе поза місцем осідку, а навіть поза Францією), але дуже важливо, що багато членів надіслало свої уповноваження заступати їх на Зборах та голосувати в їх імені на Зборах; 19 присутніх на Зборах мали мандати від 32 замісцевих.

При виборах нового проводу наступила одна більша зміна. Вправді головою обрано знову проф. д-ра В. Кубійовича, але ж науковим секретарем на місце проф. В. Янева (який свою функцію виконував від хвилини заснування НТШ у Европі, як с т а т у т ового товариства у Франції, 23 березня 1952 р.) став інж. А. Жуковський. Сталося це у зв'язку із новою функцією проф. В. Янева, — недавним обранням його на ректора УВУ, у висліді чого мусітиме він більшу частину свого часу перебувати у Мюнхені. Проф. В. Янева обрано — для збереження тяглости у діяльності разом із проф. д-ром О. Кульчицьким з а с т упником голови, при чому проф. О. Кульчицький має насамперед присвятитися зовнішнім зв'язкам і скріпленню зв'язків із чужинецьким науковим світом, а за проф. Яневом залишається координація внутрішньої наукової праці до хвилини, коли новий науковий секретар зможе повністю посвятитися своїм новим завданням. Таким чином ,до обов'язків проф. В. Янева належатиме ще такий поважний відтинок праці, як наукові видання та організація наукових конференцій.

Скарбником став о. шамб. канцл. М. Левенець, а пост економічно-фінансового референта залишився за одним із представників німецького терену до Виділу — доц. д-ром А. Фіґолем. Вільні члени: інж. М. Маслов та інж. О. Мельникович. Другий представник німецького терену — д-р Б. Микитюк. Головою Контрольної Комісії залишився надалі мґр О. Штуль, а членами обрано мґр Мирославу Маслов-Міжіняк та д-ра Я. Мусяновича. Представники німецького терену до Контрольної Комісії (у Німеччині находиться значна частина адміністративних аґенд НТШ у Европі, бо ж саме тут друкується ЕУ, як також більша кількість видань НТШ): дир. М. Рудко, д-р М. Заяць та ред. М. Демкович-Добрянський.

Загальні Збори вирішили також важливу справу делеґатів до Головної Ради НТШ. З уряду із Европи входить до Головної Ради проф. д-р Володимир Кубійович, як Директор Історично-Філософічної Секції (він же заступає також інтереси Секції на форумі Виділу НТШ у Европі). Супроти цього від НТШ в Европі входить до Головної Ради з уряду його заступник, проф. д-р В. Янів, з рації свого завдання займатися координацією наукової праці по внутрішній лінії. Делеґатом з вибору Загальних Зборів десиґнували присутні проф. д-ра О. Кульчицького.

Із циклостильного звідомлення, підготованого на VI Загальні Збори НТШ в Европі, які відбулися 6 липня б.р., дізнаємося, що в загальному виявилася велика стабільність щодо кількости членства, і хоч, напр., 4 дійсних членів померло, а один виїхав до Канади, то загальний стан утримано завдяки новим номінаціям, при чому у біжучій каденції спеціяльну увагу звернено на прийняття нових членів-чужинців. І так, напр., з терену Европи прийнято з чужинців двох до Історично-Філософічної Секції (проф. д-ра Соломона Ґольдельмана та проф. д-ра Ґеорґа Штадтмюллера) і 4 до Філологічної Секції (двох з терену Франції: проф. д-р Марію Шеррер та проф. д-р Жоржа Люсіяні, і двох з терену Німеччини: проф. д-ра Ганса Райнфельдера та проф. д-ра Альойса Шмавса). З українців з терену Европи прийнято тільки 3-ох молодших науковців на членів-кореспондентів (всіх у Історично-Філософічній Секції: д-р І. Жеґуц, інж. А. Жуковський

(Закінчення на сто. 4-ій)

В 24-РІЧЧЯ БОЮ ПІД БРОДАМИ

ЗА СТРІЛЕЦЬКИЙ ЗВИЧАЙ

(В 24 речницю битви під Бродами)

У книзі звітів, писаних дійськовими звітодавцями Дивізії „Галичина", (пізніше Першої Української Дивізії УНА), яка збереглася щасливо до сьогодні і становить друкований, чорним по білому документ архівальної вартости, у цій книзі, між численними репортажами, кореспонденціями і звітами є надрукований лише ОДИН звіт військового звітодавця про найбільший бій Дивізії — битву під Бродами. Не тому, що не було під Бродами людей, які могли б зафіксувати події з цього найбільшого бою, який зводила українська регулярна формація в цій війні. Під Бродами був у складі Дивізії відділ (чота) військових звітодавців, який мав у своєму складі журналістів, репортерів, малярів і графіків, кіно- і радіо-операторів і фотографів. Правда, більшість з них не повернулися з поля бою (нам відомо лише про кількох, що вийшли з оточення) але все таки, навіть цих дількох могли описати і змалювати картину цього великого бою.

На жаль, німецька офіційна цензура не бажала собі цього. Не лише тому, що бій під Бродами закінчився поразкою, але в першу чергу тому, що зокрема, постава злопам'ятного тодішнього командувача Дивізії під час бою, мусіла б таким чином вийти на денне світло і знайти своє віддзеркалення з описах. Вийшло таке, що в 1944 році, 24 роки тому, бій під Бродами не зміг бути належно висвітлений ні у видаваній Військовою Управою газеті „До Перемоги" (пізніше („До Зброї"), ні з контрольованій німецькою владою українській пресі видаваній в тому часі у Кракові, чи пізніше, у Відні. Зразу покладено печать офіційної мовчанки на цю так марказтну битву, що становитиме важливий пункт в історії військових дій, і то не лише з нашої точки погляду.

Кілька років пізніше царювала далі ще ця заклята мовчанка, що дала у наслідку такі прикрі консеквенції, як непотрібна непоінформованість загалу українського громадянства про цю важливу військову подію, через довгі роки. Всім відомі були деталі нпр. про поразку алиянтів на пляжах Дієпп, про гекатомби польського Другого Корпусу під Монте Кассіно, про жахливі людські жертви американців в битві за Іво Джіму (острів, що його кілька тижнів тому американці знову віддали Японії) — лише видавана під крилами УНРРА і ІРО американська преса ліцензіована „власть імущими", мовчала як заклята. „Нюрнберзькі настрої" не сприяли висвітленню „правди про Броди" — ані взагалі „справи Дивізії".

Але роки минали і по світі почали поширюватися правдиві вістки про брідський бій. Появилися в Арґентині перші спогади учасників бою, влаштовано першу мабуть на европейському континенті — а може, й у світі — академію в честь героїв поляглих під Бродами у таборі „переміщених осіб" в Міттенвальді у Баварії, видано перші листівки. Прийшли з рідних земель перші вояки УПА, між ними неодин учасник боїв Дивізії, а в тому числі — один із вояків з-під Бродів, старшина Дивізії, Осип Хома — „Боксер". Вже перестало бути „модним" гасло, яким зустрічали деякі „референти" в деяких таборах, дивізійників, що приходили з полону: „Чи ми вас там посилали?..."

Рік пізніше, в 1949 році — дивізія набула вже майже повного „права горожанства" у нашій суспільності. Як свідчать витинки з тодішньої нашої преси — про дивізійників і Дивізію писалося уже всюди, по всьому світі, де було лише друковане українське слово.

В цьому самому році — постала організація колишніх вояків Дивізії, яка гуртує у всіх країнах світу (з вийнятком Англії) колишніх дивізійників — „Братство Колишніх Вояків Першої Української Дивізії Української Національної Армії". Дивізійники здобулися на власну пресу: у Мюнхені вийшли дивізійні „Вісті", які не зважаючи на різні перепони і проблеми — виходять до сьогодні. Це видання зробило просто неоцінену роботу, освідомлюючу, і заохочуючу, зокрема у перших роках існування. Вийшла в тому періоді також перша — і як дотепер, остання — збірна праця учасників битви під Бродами п.н. „Броди".

Хоч не можна назвати цієї першої публікації бездоганною — всетаки вона сповнила свої завдання: здобула популярність, розійшлася у рекордовій кількості і звернула на себе увагу українського читача. У всій українській пресі — навіть комуністичній чи прокомуністичній, появилися рецензії на „Броди", які ще більше зацікавили читача цією битвою а вслід за цим цілою „проблемою Дивізії". Сьогодні, після стількох роках можна спокійно сказати, що тодішні провідні кола дивізійників сповнили свій обов'язок супроти своїх поляглих товаришів і дали українській громаді те, що було невідклично потрібне: правдивий образ битви під Бродами.

Вслід за цим першим виданням, пішли дальші, вже більш літературного чи мемуарного типу. На жаль, не вийшла досі книга шефа штабу Дивізії майора Гайке, не вийшла „Історія Дивізії" ні в слові, ні в фотографіях, ні інші твори з цієї самої ділянки. Треба сподіватися, що теперішні провідні кола організації дивізійників зможуть рушити з „мертвого пункту" свою видавничу діяльність і намагатимуться дорівняти своїм попередникам з років, коли існувала ще не лише проблема гроша, але „непевної ситуації" в умовинах іровської „опіки".

Сьогодні, коли зближаємося до 25-річчя брідського бою, що закінчуватиме святкування" „дивізійного року" (відзначування 25-річчя постання Дивізії, 25-річчя включення Дивізії до Української Національної Армії і 25-ліття бою під Бродами) можемо вже об'єктивно насвітлювати ці великі події з-перед чверть сторіччя. Сьогодні, пишучи статтю з нагоди брідського бою, не треба вже починати від „А", виправдуватися, відхрещуватися і просити помилування. Особливо у тих, які ні до Дивізії, ні до УПА „не вважали доцільним" йти, а війну пересиділи на різних посадах у комітетах.

Сьогодні, український загал з цілому світі знає, що бій під Бродами звела Дивізія „Галичина" не за що інше, а за ідеал вільної української держави. Сьогодні не треба нікому товкмачити, що німецька форма була лише накинутою, а український зміст — це було гасло: „Здобудеш Українську Державу — або згинеш у боротьбі за Неї". Сьогодні лише традиційні ненависники ще цього не знають, що ми, Дивізійники, колишні вояки I УД, не „примазуємося" до української визвольної боротьби у другій світовій війні, але що ми вели цю боротьбу активно і що у цій власне боротьбі впало тисячі наших друзів у битві під Бродами.

Пам'ятаймо про це у наш Ювілейний Рік, у рік, коли гаслом нашим є ті самі слова, що були важливі 25 років тому, коли ми рушали в ряди Дивізії: „За свій Рідний Край, за Стрілецький Звичай!"

П. Р.

Ярослав Вожацький *„В бою під Бродами" (олія)*

п-полк.
Михайло Ліщинський

НІМЦІ У ВЕЛИКІЙ БИТВІ ЗА ЛЬВІВ ПІД БРОДАМИ

Дня 5 березня 1943 року у своїй промові в Києві шепелявий деспот України, Комісар Німецького Райху Еріх Кох сказав таке: „Я витисну з цієї країни все до останку. Нарід цей мусить працювати, працювати і ще раз працювати. . . Ми прийшли тут створити базу для нашої перемоги. Ми панівна раса, яка мусить собі затямити, що найнижчий німецький робітник на тисячу разів має більшу вартість як тутешній". Однак не ці бундючні заяви ввели ім'я Коха до історії його партії, і в почот найближчих і найбільш впливових осіб і дорадників Гітлера. Довір'я у свого „фюрера" здобув собі він тезою, що українці це народ гідний „джаґана і лопати" і ніколи не можуть носити зброї, щоб боротися за державне визволення. Українській делеґації, яка з'явилася в нього, він у вічі сказав: „для вас я маю джаґан і лопату".

Такі міркування частинно основувалися на тому, що тодішній німецький провід висунув тезу, що вояцький стан — це привілей німців як панівної раси, а в дальшому тезу про лицарство німецького вояка і непереможність німецької армії.

Не хочу описувати битви з переможного походу німецької армії проти Польщі. Не хочу також зупинятися на битвах з перших місяців походу німецької армії проти Москви, бо тут не маю місця на те і це не відноситься до моєї теми. Скажу лише коротко. Я особисто бачив декілька битв, які в основному заперечують тезу вищости німецького вояка в боях як наслідок лицарських прикмет. У вересневій кампанії проти Польщі було багато класичних битв, що навіть спонукало Гітлера публічно в промові заявити, що вояки польської армії воювали хоробро. У всіх переможних німецьких битвах рішення на користь німців приносила технічна перевага виряду німецьких частин та ударна сила панцерних армій, яких то армій Польща не мала взагалі, а Червона Армія на початках війни доброї панцерної зброї також не мала. Танки Червоної Армії спочатку були неповоротні. Втративши летунство Червона Армія зазнала поважних втрат, які пізніше вирівняно технічним вивінуванням.

Провідною думкою німецької мілітарної політики все ж таки до самого кінця війни була теза про лицарство німецького вояка, на якому го лицарстві основано віру в перемогу. Крім українців старалися створити свої формації балтійські народи та брати білорусини, козаки як і москалі. Всі зусилля однак були даремні, бо війну згідно з німецькою тезою мав виграти німецький „вояк-лицар". Той „лицар - вояк" зовсім однак завів сподівання і можна сміло сказати в поважній ситуації, цілковито завів. Завів він рівнож і в битві під Бродами.

Московські історичні джерела подають, що, розвідуючи фронт в приготуваннях наступу на Львів, розвідка Червоної Армії здобула запевнення, що значна частина німецьких формацій бою не прийме і на початку офензиви німецькі частини відступлять. Так дійсно сталося. Багато німецьких частин вже в першім дні битви почали відступ. Цей відступ був такий хаотичний, що частини ті напевно були б мали менше втрат, коли б були відступали, забезпечуючи відступ боями. Відступали німці, уникаючи боїв навіть зі слабшими чисельно передовими частинами Червоної Армії, які заохочені відступом вривалися глибоко в поле бою.

Ця ситуація ввела таке замішання в перших днях битви, що командир Дивізії німець — бригадир Фрайтаґ зовсім заломався, втратив панування над собою і зрікся проводу та передав Дивізію під командування Корпусу. Під командуванням Корпусу Дивізія звела кілька успішних боїв і почала успішно латати прориви. Як бачимо, однак бриґадир Фрайтаґ, який по тій битві дістав лицарський хрест за бої Дивізії, сам поважно не оправдав сподівань, що дуже категорично стверджує навіть шеф штабу Дивізії майор Гайке, німець, книжка якого про Дивізію готується до друку. Як бачимо, теза про лицарство завела навіть у випадку командира на важливій позиції, якого не знати чому нагороджено лицарським хрестом за чин, до якого він абсолютно не причинився.

Не інакше поступало і багато інших німців чи то в Дивізії чи в німецьких частинах, які не вспіли вирватися з кітла. Багато з них не виявило не то лицарських а звичайних добрих вояцьких прикмет. Німці, які мали командувати нашими вояками, втратили нерви і не витримали того страшного удару. Вони просто зникали на превелике обурення нашого вояцтва і лише одиниці з них залишались з нами і прийняли бій. В цій важкій ситуації ті, що їх комісар Кох призначав до „джаґана і лопати", виявили на полі бою подивугідну поставу.

Варто хочби на основі ворожих джерел запізнатися з „ожесточеними", як пише совєтська історія, боями, які зводили наші частини часто навіть під командою своїх підстаршин, бо старшини, або впали в боях ,або були важко ранені. Варто відшукати звіт тих німецьких старшин, які не вспіли вирватись на час з кітла і пробивалися з нього разом із нами. Ті звіти змусили до мовчанки бригадира Фрайтаґа, який, вирвавшись завдяки нашим частинам з кітла, мав ще відвагу об'їздити наші вишкільні табори й оплюгавлювати вояцтво, спихаючи на вояцтво вину за своє заломання. Нині, як знаємо від шефа штабу майора Гайке, успокоїла його щойно головна кватира армії, яка заборонила йому і подібним „юберменшам" такі безглузді і безосновні виступи. Справа та насвітлена досить делікатно, але ясно, у згадуваній книжці майора Гайке, яка має появитися і в німецькій і в українській мовах.

За своє боягузтво ніхто з німців не був покараний чи навіть потягнений до відповідальности. Вони чомусь подіставали навіть відзначення і підвищення в ступнях, хоч в дійсності, багато з них треба б було поставити під польовий суд. Інакше поступування застосовано до наших вояків. Для прикладу подам хочби факт, що старшину, якого командир Дивізії Фрайтаґ зустрів вже по прориві з кітла в сорочці без блюзи з відзнаками, він хотів ставити під полевий суд і лише завдяки переконуванням і вияснениям посторонніх німців справа того старшини закінчилася звільненням з Дивізії.

Зневажливий підхід до інших народів закінчився для німців фатально. Нині вже історики стверджують, що нехтування змагань інших народів привело Німеччину до катастрофи. Я висловлюсь більш зрозуміло. Комісар Кох і його опрічники партаймани, призначуючи наш нарід до „лопати і джаґана", викопали тим джаґаном і лопатою гріб, в якому лягла не тільки німецька потуга, але і добра слава культурної частини німецького народу мабуть на довгі віки. Ніхто більше не прислужився побідному походові комунізму в світ, як Кох і йому подібні партаймани і за це в нагороду Кремль уласкавив Коха, тримаючи його до нині живим неначе на глум над „суверенним урядом Радянської України", який навіть немає такого права, щоб засудити і покарати Коха як начального ката, який замучив на смерть мільйони українців, часто спалюючи їх живцем у їх хатах і святинях.

В 24-ту річницю великої битви ми чекаємо, щоб наші історики заглянули до джерел і пригадали нашому народові великий чин нашого вояцтва в битві за свою волю і державу. Встоявшись у тій великій битві на бойових позиціях у важкий час заломання цілого фронтового відтинку, наш вояк приніс народові невмирущу славу. Ми сміло можемо глянути у вічі всім тим, що намагаються обезцінювати нас як нарід і нас як вояків на полі бою, бо ми вояки вели понад два тижні велику битву, в якій не могли встоятися німці і та битва наша записана окремим розділом в історії другої світової війни.

Микола ВЕРЕС

БРОДИ

Коли нахмуряться широти,
І в небесах ударить грім,
Зітхне вояк, згадавши всоте
Громи на обрії своїм.

Згадаєш вишкіл, марші, коди,
Царя звірів на рукавах,
Свою Дивізію і Броди,
І побратима смерть в житах . . .

Минуло все — війна, Ріміні,
Пригас душі нестерпний біль,
І нині ось в чужій країні
Вже не вояк він, а „цивіль".

О, дні вояцькі давні, де ви?
Згубились десь поміж доріг,
І лиш в нутрі своєму лева,
Немов реліквію, зберіг.

І пронесе крізь всі негоди
До дня грядучого, в якім
Туди на схід, на рідні Броди,
Піде у наступі новім.

Сам, наче лев — крізь ліс і гори,
Орлом над морем пролетить
І в битві з ворогом суворо
Смерть побратимову пімстить . . .

Лише не спиниться у Бродах
І не спічне, бо другий раз
Його чекає вир походу
Від Бродів ген — аж по Кавказ!

(Із збірки „В чужинних прилавах"
Лондон 1967)

Михайло ЛІЩИНСЬКИЙ

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .

(На спомин битви Української Дивізії під Бродами).

Пелюстку маку, вітре, принеси,
Що в Жаркові між жита впала,
Бо бачити я хочу, чи вона така, як ті,
Що їх колись гранати розвівали.

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .
Таку, як та, що при межі в полях
Заквітла багром на чолі стрільця,
Що впав за рідний край там у боях.

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .
Крізь гори-ріки-океани,
Бо сила в тій пелюстці там така,
Що згоїть всі вояцькі болі-рани.

Пелюстку маку, вітре, принеси . . .
Нехай покажу онукам своїм,
Які то маки красні в нас цвіли,
Як в липні йшли під Бродами великі бої.

Пелюстку маку, вітре, принеси
Щоб внукам, як Євшан, лишити,
Щоб і вони дорогу там знайшли,
Де бій буде останній той великий.

Мирон Білинський *„Броди" (деревορит)*

Юра ЯРЕМКЕВИЧ

НА ВТРАЧЕНІЙ ПОЗИЦІЇ

БОРЦЯМ З ПІД БРОДІВ

О, Пане, як вважаєш, що доспіло
зерно й пора покоси класти плід,
дай витривалости, відваги й сили
знести, чого минути нам не слід
Якщо вже смерть закреслює спіралі
довкола нас в щораз то вужчий звій,
енергію циклопів дай, гарт сталі
і влий в серця сократівський спокій,
щоби колись, як у крові опирах
наш Золотий народиться Устав,
внук, що на українськім Альказарі
хрест пам'ятний ставлятиме, писав:
„Тут в пам'ятнім сорокчетвертім році
погибли від ракет, шрапнелів, бомб,
від метачів вогню, в бою отвертім,
з грудей востаннє утворивши ромб
до нападу, нащадки Осмомисла,
задивлені в нових часів обрій,
як срібна смерть над кріпостю зависла,
відважно й сміло йшли назустріч їй.
А дав їм Бог за найсвітліше терно
зі слави, чести і безсмертности
пролити кров. У сталевім інферні
життя за блеск Тризубовий віддати".
Тоді миліш буде зложити в руки
Твої життя на спаленій траві,
в яку впивається зір крізь люки
в бетонах бункрів.
Пане, просьби дві
сповни нам ще: жінок вдовичий
шлях облегши, й дітей — сиріт, коли
хоч через сон ім'я батьків закличуть,
до серця свого щиро притули.
Хотілося б м'які їх рученята
узяті у тверді вояцькі п'ястуки,
почути це хоч раз пестливе: Тато",
з очей відчитувати їх думки; —
ще в матерей спрацьовані долоні
покласти б на розпалені чола,
з котрих та мить думки, як баскі коні
по світу самопасом розвела

А в тім . . . . : За час кількох цих слів молитви
звузився знову круг. Надходить час
щоломи затиснуть. О, Боже, в битві,
в останній нашій битві будь при нас

(Вірш присвячений Дивізії автором з нагоди З'їзду Братства в Клівленді в дні 2 серпня 1952 р.)

Філядельфія, Па.

ПЛЕНАРНА АСАМБЛЕЯ МІЖНАРОДНОГО КАТОЛИЦЬКОГО РУХУ „ПАКС РОМАНА"

Від 21-го до 26-го серпня ц.р. відбудеться 20-та пленарна асамблея (загальні збори) Міжнародного Католицького Руху для Інтелектуальних і Культурних Справ „Пакс Романа" у Філядельфії в приміщеннях коледжу св. Йосифа. Темою асамблеї буде: „Чотири обличчя вбогости", а саме: моральне, інтелектуальне, економічне й суспільне (соціяльне) обличчя.

Після закінчення асамблеї відбудуться ще дві дискусійні конференції в днях від 27 серпня до 2-го вересня. Один симпозіюм в Інституті „Pacem in Terris" в Manhattan College в Ню Йорку на тему: „Мир — виклик для виховання і навчання", а другий симпозіюм — в Університеті Джорджтавн у Вашингтоні, Д.К., під час якого будуть обговорювати можливі політичні акції проти убогости.

Програма асамблеї така:

21-го серпня: Відкриття сесії і вступні конференції та дискусії.

21-24 серпня: Перед полуднем і по полудні будуть одночасно чотири семінари (доповіді з дискусіями), присвячені одному з облич убогости — моральному, інтелектуальному, економічному й суспільному. Під кінець кожного пополудня буде пленарна сесія для дискусії між представниками всіх чотирьох семинарів.

Після кожного вечірнього обіду визначні знавці даних проблем будуть мати конференції для публіки.

Ця частина асамблеї закінчиться 25-го серпня перед полуднем кінцевою сесією.

26-го серпня: Асамблея, встановлена статутом організації, в якій візьмуть участь тільки дійсні делеґати федерацій. Провід „Пакс Романа" передбачає участь приблизно 300 дійсних делеґатів в асамблеї, з того близько 150 делеґатів з Північної Америки (ЗСА і Канади).

Для інформації членів „Обнови" в Европі подаємо до відома, що провід „Пакс Романа" організує спільну поїздку літаком з Европи для тих, що хочуть взяти участь в асамблеї. Збірні місця будуть в Парижі і Брюсселі, а літак з Лондону відлетить 20-го серпня. Поворот — 4-го вересня. Кошти подорожі враз з утриманням під час асамблеї (6 днів) і з реєстраціною оплатою — приблизно 300 долярів. Також зорганізують транспорт з Філядельфії на згадані симпозіюми в Ню Йорку й Вашингтоні. Кошти подорожі й утримання (7 днів), враз з реєстраційними оплатами приблизно 120 дол. По докладніші інформації слід звертатися на адресу: General Secretariat "Pax Romana", P.O. Box 453 — 1701 Fribourg, Switzerland.

Провід Федерації Українських Католицьких Академічних Товариств „Обнова", яка є членом „Пакс Романа", користаючи з близькости місця асамблеї, плянує зорганізувати більшу делеґацію на асамблею, з участю українських економістів і соціологів, професорів високих шкіл в ЗСА, які могли б взяти участь в дискусіях над темою асамблеї. Провід „Пакс Романа" бажає, щоб федерації давали мандат з рішальним голосом тільки одній особі для участи в т. зв. статуторній частині асамблеї, то проте більше членів делеґації може брати участь у всіх інших частинах асамблеї та висловлювати свої погляди. Провід ФУКАТ „Обнова" буде старатися скористати як з цієї, так і з інших можливостей участи в асамблеї. Провід „Обнови" просить знавців теми асамблеї передумати її і свої думки щодо тієї проблеми надсилати на адресу: Federation of UCI "Obnova", 4117 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19140, U.S.A.

Накінець повідомляємо, що „Пакс Романа" закликає своїх членів — федерації товариств, щоб вони уфундували подорожі для тих делеґацій з убогих країн, які з фінансових причин не мають змоги приїхати на асамблею, а саме 15 подорожей для делеґатів з країн Африки і 20 подорожей з країн Азії. Пересічні кошти подорожі (сюди і з поворотом) з Азії — 1,000 дол., а з Африки — 600 дол. Якщо б між українцями знайшовся меценат для тієї цілі, то просимо порозумітися в тій справі з проводом „Обнови" (адреса подана вище).

П. І.

Вітайте нам наш Архипастирю в Українському Селі в Ґлен Спей, Н.Й.!

КОМІТЕТ БУДОВИ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА в ҐЛЕН СПЕЙ, Н.Й.

подає до відома всім мешканцям Глен Спею й околиць і всім тим, що перебувають в Кетскильських горах та всьому нашому громадянстку, що

Їх Еміненція Кардинал ЙОСИФ СЛІПИЙ

відвідає наше село 9-го серпня 1968 р.

О год. 11-ій ранку: АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА і Благословення головного престолу, які відправить Їх Еміненція Кардинал ЙОСИФ у сослуженні Кир ЙОСИФА ШМОНДЮКА, Єпископа Стемфорду, і всього довколишнього Духовенства.

О год. 2-ій по пол.: СПІЛЬНИЙ ОБІД з ласкавою участю Їх Еміненції Кардинала на Оселі „Верховина".

Просимо всіх вірних збиратися о год. 10-ій ранку коло головного будинку „Карпати" на оселі „Верховина", звідки процесійним походом впровадимо Їх Еміненцію до церкви, а по церковних відправах таким самим порядком до цього самого будинку.

БІЛЕТИ НА СПІЛЬНИЙ ОБІД просимо замовляти до 4-го серпня у пані Перегівської, п. Гунчака або в д-ра Ричка на Оселі „Верховина".

о. совітник Степан Клепарчук
Адміністратор церкви

д-р Євген Грабарчук голова — **Б. Карась** секр.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ КОМІТЕТ НЮ ЙОРКУ
ДЛЯ ПРИВІТАННЯ БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
ЇХ ЕМІНЕНЦІЇ ЙОСИФА КАРДИНАЛА СЛІПОГО

запрошує

всіх бажаючих взяти участь

у привітанні Їх Блаженства на летовищі ім. Кеннеді в середу, 31-го липня 1968 р. о год. 1-ій по пол.

зібратися

ПОБЛИЗУ КАТОЛИЦЬКОЇ КАПЛИЦІ

в центрі згаданого летовища; католицьку каплицю можна легко віднайти, слідкуючи за знаками на летовищі.

АВТ не вільно паркувати перед каплицею, тільки на інших площах до паркування.

Проситься всіх приявних повинуватися вказівкам впорядчиків комітету, відповідальних за втримання порядку.

ПРИБУДЬМО ВСІ ДЛЯ ВИЯВУ НАШОЇ ЛЮБОВИ І ВІДДАНОСТИ БЛАЖЕННІШОМУ!

Горі імієм серця!

ПРИВІТ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

Українське жіноцтво, об'єднане в Союзі Українок Америки висловлює свою велику радість з нагоди завітання в цю країну Найдостойнішого Гостя, Їх Блаженства Верховного Архиєрея Кардинала Йосифа.

У глибокій пошані клонимо голови перед усіми стражданнями духа і тіла, яких зазнав Блаженніший Архиєпископ від ворога нашого народу у тюрмах і на засланні.

Ми щасливі, що Його Блаженство, найвищий достойник Української Католицької Церкви, об'єднав духово українське поселення у вільному світі, та заявляємо нашу готовість підтримати змагання Верховного Архипастиря Кардинала Йосифа за створення українського католицького Патріярхату.

Ми, що стоїмо на службі українських національних ідеалів та постійно змагаємось за збереження української самобутности, хочемо бути гідні Батьківської опіки й молитов Його Блаженства і просимо Архипастирського Благословення для нашої праці на добро українського народу.

**Головна Управа
Союзу Українок Америки**

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЧЛЕНОК СУА

Важаючи гідно привітати нашого Найдостойнішого Гостя Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, Управа Союзу Українок Америки просить голови Окружних Рад СУА зарядити збірну участь членок СУА у всіх привітальних зустрічах і Богослужбах.

Управа закликає також усіх своїх членок включитися на місцях у працю Ділових Комітетів та своєю співпрацею допомогти у звеличанні зустрічей.

Екзекутива СУА

Українці Бразилії влаштовують виставку „Вільна Україна"

З нагоди ювілейних святкувань 50-річчя незалежности країн Білорусії, Естонії, Латвії, Литви, Польщі й України влаштовує спеціяльно створений в Сан Павло, Бразилія, Міжнародний Ювілейний Комітет святочну академію і виставку, в якій окремий відділ буде присвячений Україні. Генеральним секретарем цього Міжнародного Ювілейного Комітету є містоголова Українсько-Бразилійського Об'єднання д-р Богдан Білинський., Академія відбудеться 25-го серпня ц. р. в Муніціпальному Театрі. Сан Павлівські українці докладають всіх старань, щоб цей золотий ювілей вільної України випав якнайбільше торжественно. В програмі академії виступлять групи танцюристів і хор українців Куритиби. Історію України до ювілейної книжки підготовляє Михайло Дзюра, а влаштуванням українського відділу на виставці турбується інж. Ол. Стеценко і проф. Павло Євтушенко. Дир. Володимир Скульський займається організацією Святочної Академії.

Українці міста Сан Павло стараються призбирати якнайбагатші матеріяли для виставки „Вільна Україна", в якій будуть окремі підвідділи історії, літератури, малярства, архітектури, музики і театрального та кінового мистецтва, фолкльору, природних багацтв України, а вкінці теж окремий підвідділ документів колоніяльного положення України в СССР. Організатори українського відділу мають трудноші із підібранням відповідного матеріялу для виставки і тому вони звертаються до українців ЗСА і Канади з проханням допомогти їм випозиченням на виставку якнайкращих матеріялів. Вони просять слати ці матеріяли на адресу:

Uniao Ucraniano - Brasileira
U. U. P. Cx. P. 7045
Sao Paulo — 1 Brasil

Ізраїль натякає на відплатні дії за схоплення арабами пасажирського літака

Єрусалим. — Ізраїльська преса закликає уряд до відплатних дій проти Альжиру, якщо Альжир в найближчих годинах - днях не поверне ізраїльського пасажирського джетового літака, 12-ох ізраїльських пасажирів і 10-ох членів залоги, що їх — після стероризування пілота й цілої заnги арабськими терористами — перевезено до Альжиру. Той літак знаходився в дорозі з Риму до Тель - Авіву. Покищо ізраїльський уряд вживає всіх дипломатичних заходів, щоб осягнути звільнення літака, пасажирів і залоги, але мусить робити це за посередництвом різних держав, бо між Ізраїлем і Альжиром існує формально стан війни й вони не мають дипломатичних взаємин. Альжирський міністер закордонних справ Абделязіс Бутефліка заявив у Парижі, що Альжир „не причетний до схоплення ізраїльського літака ані безпосередньо ані посередньо", але мусить „розглянути всі подробиці", поки прийме рішення. Ізраїльська преса й різні ізраїльські діячі та організації погрожують, що кожний єгипетський чи альжирський літак буде наражений на те, що його схоплять ізраїльці.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА В ЕВРОПІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

та о. д-р І. Патрило, ЧСВВ).

Загальна організація праці провадилася на Засіданнях Виділу, яких було 4, а зв'язок із членством запевнювало доволі жваве листування (2,246 листів за два роки).

Праця концентрувалася біля видання ЕУ: вправді за два роки вийшли тільки два зошити (21-ий та 22-ий, який прислано точно на Загальні Збори), але це у зв'язку із великим вкладом енергії, який був потрібний для підготови другого тому англомовного видання (для чого треба було кількакратного виїзду нач. редактора ЕУ проф. д-ра В. Кубійовича до ЗСА, — зрештою ті виїзди використано також до скріплення зв'язку із численними співробітниками української версії). Є всі дані, що ще в б.р. вийдуть два дальші зошити, а на початку наст. року буде закінчений 5-ий том ЕУ (і в цьому ж самому часі буде закінчене англомовне видання ЕУ). В редакції ЕУ — поруч із нач. редактором — постійно працювали Софія Янів (Секретар), ред. І. Кошелівець (літерат. редактор) та С. Волошина (техн. секретар). Крім ЕУ виходили дальше Записки НТШ, і старанням НТШ в Европі з'явилися дальші два томи: 181-ий та 182-ий, а саме том праць Історично - Філософічної Секції, зредаґований проф. д-ром В. Яневом на пошану 75-ліття та 50 ліття священства Блаженнішого Верховного Архиєпископа та Кардинала Йосифа Сліпого, та важлива праця проф. д-ра г. к. С. Ґольдельмана, видана для відзначення 80-ліття нашого кол. міністра й видатного речника українсько-жидівського зближення. Перший збірник присвячений питанню „Релігії в житті Українського народу", а студія проф. Ґольдельмана стосується дуже важливого питання „Жидівської національної автономії в Україні". Повністю зредаґований є вже збірник на пошану проф. Олександра Шульгина, довголітнього заст. голови НТШ в Европі (1952-1960), в якому м. ін. будуть вміщені також деякі матеріяли із недрукованої спадщини. Кінчиться складати том творів Василя Мови-Лиманського зі вступною статтею та за редакцією, проф. д-ра Ю. Шевельова. Підсумовуючи, можна сказати, що НТШ в Европі видало за два роки чотири наукові випуски разом на 36 і ¾ арк. друку, а крім цього було 4 випуски інформативно-пропаґандистичного видання (не рахуючи циклостильних випусків) „Вісті із Сарселю" — на 5 і пів арк. друку. Ці останні редаґував економічно-фінансовий референт доц. д-р А. Фіголь.

З рефератової діяльности треба насамперед згадати два вечори Історично-Філософічної Секції, організовані в Мюнхені та Ню Йорку у століття кол. Дир. Секції та довголітнього голови НТШ, М. С. Грушевського. Інші доповіді були радше принагідного характеру, і їх прочитано разом у Мюнхені, Парижі та у ЗСА (з рамені НТШ в Европі) 26. Врешті, треба згадати також поважний зріст бібліотеки на дальших бл. 1050 поз. — до загального числа 14.500 томів. Бібліотечним референтом був інж. А. Жуковський, а бібліотекарем п-ні Дарія Сіяк, якої старанням придбано до бібліотеки апарат до фотокопіювання.

„Вісті НТШ в Европі" із звітом на Загальні Збори підготовив уступаючий наук. секретар, проф. д-р В. Янів.

УКРАЇНСЬКІ ШАХТАРІ ... МОВЧАТЬ

„Радянська Україна" з 13 липня повідомляла, що на шахтах Донбасу провадиться боротьба „за трудову дисципліну". Так, у Донецьку шахтарів, які запізнюються, втікають, відмовляються від „стахановщини" тощо, „проробляли" багато керівників: „В січні перед гірниками виступав, наприклад, начальник міського управління міліції, у березні — прокурор Київського району Донецька, у квітні — член Донецького обласного суду... На кожних із цих зборів було щонайменше 400 гірників. А от серед промовців — дватри прізвища, які кочують з протокола до протоколу. Як правило, це — начальник відділу кадрів або голова шахткому."

ПРОПУЩЕНО АВТОРА, Д-РА Р. КРИШТАЛЬСЬКОГО

В „Свободі" ч. 139 з 25 липня ц. р. надруковано статтю „Правник - аристократ", у 25-річчя смерти адв. д-ра Михайла Волошина. Внаслідку друкарського недогляду пропущено автора тієї статті, яким є д-р Роман Криштальський, колишній близький співробітник - приятель, пізніший спільник адвокатської канцелярії д-ра М. Волошина у Львові.

Окружна Рада Союзу Українок Америки в Ню Йорку

ЗАКЛИКАЄ ЧЛЕНСТВО ВСІХ ВІДДІЛІВ СУА НЮЙОРКСЬКОЇ ОКРУГИ

до масової участи в привітанні

Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала

Кир ЙОСИФА СЛІПОГО

в Ню Йорку

на летовищі Кеннеді, в польовій Архиєрейській Богослужбі (Singer Bowl), і в бенкеті в готелі Валдорф Асторія.

Управа просить також усіх членок СУА Нюйоркської Округи по можности включитись у працю Метрополітального Комітету і своєю співпрацею допомогти у гіднім звеличанні зустрічі.

ЗА УПРАВУ:

Оксана Г. Рак голова — **Оксана І. Щур** секр.

КОЛ. ВОЯКИ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ!

УВАГА!

ЗАКЛИК

Закликаємо гаряче кол. Вояків всіх Формацій Українського Війська на терені Великого Ню Йорку й околиці взяти якнайчисленнішу участь у всіх врочистостях, які відбудуться в Ню Йорку у зв'язку з приїздом до нашої метрополії Блаженнішого Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа Сліпого. Зокрема прохаємо прибути з організаційними прапорами та по змозі в організаційних шапках:

1). СЕРЕДУ, 31-го **липня 1968 року на Міжнародне летовище ім. Кеннеді, де відбудеться урочисте привітання Достойного Гостя. Збірка о год. 12.00 впол. біля каплиці летовища;**

2). В СУБОТУ, **3-го серпня ц. р. до Singer Bowl на кол. площі Світової Виставки Flushing, N. Y., де буде відслужена Польова Архиєрейська Служба Божа. Збірка там же о год. 9.00 ранку;**

3). У ВСІХ ІНШИХ ЦЕРЕМОНІЯХ, **охоплених програмою привітання Архиєрея та проголошених у пресі.**

УПРАВА КООРДИНАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ КОМБАТАНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 24-го липня 1968 р. по короткій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами відійшов від нас у Вічність в Істоні, Па.

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, ЗЯТЬ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

ПЕТРО МІЛЯНОВСЬКИЙ

народ. 5-го лютого 1900 р. в Краснім б. Львова, б. адміністратор „Нового Часу" у Львові, голова читальні „Просвіта" у Львові, стрілець УГА, знаний усім громадський діяч, диригент хорів у Краю і на еміґрації, голова УККА у Лігай Велі, Па.

ПАНАХИДА в П'ЯТНИЦЮ, 26-го липня в похороннім заведенні Когута в Істоні.

ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 27-го липня, о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Духа в Істоні, а опісля Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар у Факс Чейсі у Філядельфії.

Горем прибиті:

ІРИНА, з дому ФИЛИПОВИЧ — дружина
ЗЕНОВІЯ ФИЛИПОВИЧ — теща
ОЛЕНА ФИЛИПОВИЧ
ТЕОДОЗІЙ ФИЛИПОВИЧ з родиною
КОРНИЛО ФИЛИПОВИЧ з родиною
ОСИП ФИЛИПОВИЧ з родиною
ЕВСТАХІЙ ФИЛИПОВИЧ
СОФІЯ з Филиповичів ВОНТОРСЬКА з родиною

Адреса родини: 93 — 9th St., W. Easton, Pa. 18042

Повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих що 4-го липня 1968 р. в м. Шикаґо, після важкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БРАТ, ЗЯТЬ і ШВАҐЕР

бл. п.

д-р ОСИП МАТКОВСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся 7-го липня з катедри св. о. Миколая, а опісля Тлінні Останки були перевезені і поховані на українськім православнім цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЕВДОКІЯ МАТКОВСЬКА
брат — ОМЕЛЯН МАТКОВСЬКИЙ в Краю
теща — ТЕТЯНА ПРУС
шваґрова КАТЕРИНА ДЕНИСЕНКО

ДАР ЛЮБОВИ ДЛЯ ПЕРВОЄРАРХА

З нагоди відвідин Його Блаженства Верховного Архиєпископа Кир Иосифа Сліпого в Єпархії св. Николая в Шикаго належно схочемо виявити нашу щедрість і зложити пожертву також поза збіркою у церкві, окремо від себе особисто, на собор св. Софії і на Український Католицький Університет св. Климента в Римі. А що всі ці пожертви будуть безпосередньо передані Його Емінеції Кардиналові Иосифові, то треба витяти понижче зголошення і виповнити його.

ДАР ЛЮБОВИ ДЛЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ИОСИФА СЛІПОГО
GIFT FOR JOSYF CARDINAL SLIPYJ

Ім'я і прізвище
Name ....

Адреса
Address ....

Сума
Amount $ ....

Виставлений чек на:
JOSYF CARDINAL SLIPYJ FUND

разом із виповненим зголошенням просимо післати на адресу:

BISHOP'S CHANCERY OFFICE
2238 W. Rice Street
Chicago, Ill. 60622

СПОРТ

Редагує В. Сохан

„СКАЛА" КЛІВЛЕНД ЗАГОСТИТЬ ДО РОЧЕСТЕРУ

В суботу, 3-го серпня, прибуде до Рочестеру на товариські футбольні змагання із місцевою сумівською дружиною „Києва" сумівська футбольна дружина „Скала" з Клівленду. „Київ", який закінчив сезон двома цінними перемогами, є тепер в найкращій формі. Його склад останньо скріпився поворотом Богдана Процика з професійної дружини „Лансерс", а декілька днів тому прибув знову з Аргентини Андрій Слук, один із найкращих змагунів „Києва". Напад „Києва" зі Слуком, Проциком і теперішнім королем стрільців Д. Когутом буде великою загрозою для воротаря „Скали". Обі дружини, „Київ" і „Скала" вже раз зустрічалися на грищі. Це було в 1964 році, коли „Київ" був гостем „Скали" у Клівленді і тоді „Київ" здобув над господарями перемогу з рахунком 3:1.

Змагання „Скала" — „Київ" відбудуться на грищі „Капс Гіл". Їх початок визначений на 5.30 по полудні. Цього самого дня, вечором після змагань, буде влаштована на честь гостей велика спортова забава в залі „Українського Дому" при Кліфорд Евню у Рочестері. Господарі сподіються на цій забаві не лише гостей з Клівленду, але і місцеве громадянство, яке повинно піддержати наших футболістів на змаганнях та участю в забаві.

М. М.

ВИБРАНО НОВУ УПРАВУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУТБОЛЬНОЇ ЛІГИ

Ню Йорк, 20 липня. — Американська Футбольна Ліга, в якій вже від років виступають українські футбольні дружини „Тризуб" з Філядельфії та „Чорноморської Січі" з Нюарку, відбула тут в Шератон Атлянтік готелю свої Звичайні Загальні Збори. На пост президента АФЛіги був вибраний делегат „Лянсерс" Рочестер — Ч. Сіяно. Першим віцепрезидентом вийшов представник „Ч. Січі" — Євген Чижович, 2-м і 3-ім віцепрезидентами вибрані: І. Мазепа з „Тризуба" Філядельфія і Ф. Андраде з Нюарку від пазуючих Портуґальців. Секретарем вийшов Р. Мк-Гінес, а референтами преси і інформацій: Н. Сандерленд з „Дартс" Вашингтон і Е. Чарлсон з Ню Йорку.

Згідно з традицією, на цих Зборах вручено відповідні трофеї АФЛіги, які в минулому сезоні здобули: І. Палета („Тризуб") король стрільців, Б. Вог („Інтер") найцінніший футболіст і Н. Сандерленд (Вашингтон) найкращий менаджер АФЛіги сезону 1967/68 р. Із важливіших рішень Зборів слід відмітити зміну, після якої в новому сезоні буде активна одна 7-ми членна дивізія з участю: „Ч. Січі", „Тризуба", „Інтеру", Вашингтону, Рочестеру, Гартфорду і Фол Ріверу. Надіємося, що новий провід АФЛіги доложить більше праці і часу для заведення кращого ладу і порядку в АФЛ, замість того, щоб займатись в сезоні спроваджуванням англо-шкотських і бразилійських клюбів на турне по ЗСА і Канаді, з яких клюби АФЛ не мають ніяких користей.

Календарець гор „Ч. Січі" і „Тризуба" в черговому сезоні

10 серпня (субота) Астрос — „Ч. Січ" у Фол Рівері
18 серпня „Лансерс" — „Ч. Січ" в Рочестері
25 серпня Гартфорд СК — „Тризуб" в Гартфорді
8 вересня Гартфорд СК — „Ч. Січ" в Гартфорді
14 вересня Астрос — „Тризуб" в фол Рівері
15 вересня „Інтер" — „Ч. Січ" в Ню Йорку
22 вересня „Ч. Січ" — Дартс в м. Вудбрідж (на площі „Ч. Січі"
„Лансерс" — „Тризуб" в Рочестері
29 вересня „Тризуб" — „Ч. Січ" в Філядельфії
6 жовтня „Ч. Січ" — Дартс у Вудбрідж
13 жовтня „Ч. Січ" — Гартфорд у Вудбрідж
„Тризуб" — Дартс у Філядельфії
19 жовтня Дартс — „Ч. Січ" у Вашингтоні
20 жовтня „Тризуб" — „Інтер" у Філядельфії
27 жовтня „Тризуб" — Астрос у Філядельфії
3 листопада „Ч. Січ" — „Тризуб" у Вудбрідж
10 листопада „Ч. Січ" - „Інтер" у Вудбрідж
„Тризуб" — Гартфорд у Філядельфії
17 листопада „Тризуб" — „Лансерс" у Філядельфії
24 листопада „Ч. Січ" — „Лансерс" у Вудбрідж
„Інтер" — „Тризуб" в Ню Йорку.

Комітет збірки образів почав свою працю

Комітет збірки образів, який очолюють д-рі. Ярош і проф. Ю. Лещинський, розпочав вже свою діяльність. Вкоротці будуть проголошені ті наші мистці, які подарували свої твори для УСТ „Ч. Січ". Після закінчення збірки згаданий Комітет влаштує льотерію, дохід з якої призначений на спортову діяльність „Ч. Січі".

О. Твардовський

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, балі, продаж домів і т. д.)	$3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ ЗА ПОЛІТИЧНІ ОГОЛОШЕННЯ (виборчі кампанії)	$4.00
ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) по	$3.00
за інч за кожного роду оголошення.	
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$4.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	$6.50

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відмінути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

Прийнято закон про заборону продавати зброю на листовне замовлення

Вашингтон. — Палата Репрезентантів прийняла в середу закон про заборону продавати стрільну зброю на поштове замовлення й пересилання такої зброї з стейту до стейту. „За" голосувало 304, „проти" 118. Однак в Сенаті цей закон у такій самій формі перейшов щойно через Правничу комісію, тому обидві палати приймуть його щойно у вересні ц. р., коли Конгрес повернеться з вакацій, на які розходиться в наступному тижні. За твердженням газет і висловами окремих законодатців, на наступній сесії Конгресу вирине знову справа обов'язку реєстрації зброї та поліційного дозволу на всяку стрільну зброю.

Відсутність такого федерального закону не позбавляє сили існуючих подібних законів у деяких стейтах. Наприклад, Поліційний департамент в Ню Йорку пригадує, що до 13 серпня ц. р. треба обов'язково зголосити до реєстрації всі рушниці й пістолі. Тим, що не повинуються тому розпорядженню, погрожує кара одного року в'язниці або 500 дол. гривни, або одне й друге.

Американська газета про Ґалерію Тетяни й Володимира Богачевських

Вудсток, Н. Й. — Друкована в цьому місті газета „Улстер Кавнті Тавнсмен" подала в числі з 18 липня ц. р. ширшу нотатку про нововідкриту тут — у Вудстоку п.н.: „Нова Галерія" мистецьку галерію Тетяни та Володимира Богачевських. Кореспондентка цієї газети пише:

„Нова Галерія" — невелика й унікальна своїм українським подихом. Чотирнадцять із мистців, твори яких виставлені в галерії, народилися в Україні. Панство В. і Т. Богачевські заснували й ведуть свою галерію в новозакупленому ними домі. Не бажаючи бути неактивними після переходу на пенсії, вони створили Нову Галерію.

Визначної вартости твори Якова Гніздовського, маляра і графіка, праці якого були визнані вперше в Інституті Мистецтв у Міннеаполісі, Мінн. і згодом закупною нагородою Асоціяції Американських Артистів, Музею Мистець у Бостоні: він же одержав недавно стипендію Тіффані. Востаннє праці Гніздовського були на виставці в Білому Домі і його деревориги находяться в постійних колекціях Конгресової Бібліотеки, Філядельфійського Музею, Бостонського Музею Мистецтв, Клівлендського Музею, Інституту Батлера і Фундації Нелсона Рокефелера.

Автори усіх виставлених у Галерії праць дуже серйозні (за вийнятком дочки панства Богачевських, яка обрала за звання — радіо). Автори виставлених акварель, олій і рисунків студіювали мистецтво і влаштовували виставки в різних осередках світу. Вони вчилися в Купер Юніон, Ліз Студентів, Інституті Пратта, у Школі Мистецтв у Флоренції, Італія. Написаний Зиновієм Онишкевичом портрет Папи Павла VI находиться у Ватиканському Музеї. Богдан Божемський виставив олію, одну акварелю і 14 фантазійних дереворитів.

„Галерія — невелика, але жива своєю декоративністю і вітальністю".

Крім згаданих у нотатці мистців, в Галерії Т. і В. Богачевських виставлені ще праці: В. Бачинського, Олени Богачевської, Я. Вижницького, М. Кміта, І. Несторовича, Б. Пачовського, І. Прийми, Б. Савчука, Н. Стефанів, О. Шепарович й інших.

ЩЕ ПРО ОБСТАВИНИ СМЕРТИ СЛ. П. ПЕТРА ОСТАПЧУКА

Сен Пол. — Як інформує секретар 487 Відділу УНСоюзу М. Денисюк, сл. п. Михайло Остапчук поїхав 13 липня ловити рибу. Припускають, що він того ж дня втопився у водяному крутіжі. Вдома він не згадував, куди саме їде. Розшуки після знайдення авта в понеділок 15 липня дали причину думати, що тіло є коло тами, в кипучій воді, там його віднайдено рано у вівторок 16 липня. Це страшна трагедія для родини — дружини і двоє дітей, для брата і для батька, який живе в Україні. Похорон відбувся в суботу 20 липня 1968 р.

ТАРЗАН, ч. 6036. Слонева недуга!

— За два місяці ми робимо ноги, скривлені як луки, простими немов стріли, Тарзане! Тепер дуже щасливий. Ці відходять до дому! — Я не знаю вашої тайни, ватажку... Але я бачив ваші докази! — Ви хочете йти кудись, ви хворі... Ви прийдете назад до нас Тарзане! Ми вас зробимо сильним знов! Елифантіяз! Чи маєте лік проти цієї слонової недуги, ватажку? — Що джунглі зроблять хворим, джунглі можуть вилікувати... Ми знаємо, як!

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ПРИВІТАННЯ ІХ БЛАЖЕНСТВА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА КИР ЙОСИФА СЛІПОГО В НЮ ЙОРКУ

СПОВІЩАЄ, ЩО

В СУБОТУ, ДНЯ 3. СЕРПНЯ 1968, О ГОД. 10-ій РАНКУ

на стадіоні *"Singer Bowl" Flushing, New York*

(НА ПЛОЩІ Б. СВІТОВОЇ ВИСТАВИ)

ВІДПРАВИТЬ

ЇХ БЛАЖЕНСТВО ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП

Кардинал

Кир ЙОСИФ СЛІПИЙ

У СПІВУЧАСТІ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИХ ВЛАДИК АМЕРИКИ Й КАНАДИ

СОБОРНУ АРХИЄРЕЙСЬКУ СЛУЖБУ БОЖУ

Того ж дня, в суботу 3. серпня 1968, о год. 6-ій вечора

У "GRAND BALL ROOM" - WALDORF - ASTORIA

49TH STREET and PARK AVENUE, NEW YORK CITY

ВІДБУДЕТЬСЯ

УРОЧИСТИЙ БЕНКЕТ

В ПОШАНУ НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО ГОСТЯ

КВИТКИ ВСТУПУ В ЦІНІ $25.00 ДО НАБУТТЯ В КНИГАРНЯХ НЮ ЙОРКУ: „АРКА", „ЕКО", „СУРМА" ТА В ПАРОХІЯЛЬНИХ УРЯДАХ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ.

Українці Метрополії Ню Йорку, Ню Джерзі та ближчої й дальшої околиці, своєю масовою участю в урочистостях в Ню Йорку завершім привітання нашого Князя Церкви Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого на суходолі Північної Америки своєю масовою участю в урочистостях в Ню Йорку в суботу, дня 3-го серпня 1968 р., а саме в полевій Архиєрейській Службі Божій та урочистому бенкеті. Віддаймо шану Великому Синові нашої Церкви й Народу!

Інформуємо тих, що прибудуть автами чи автобусами, що побіч площі, де відбудеться Служба Божа, є просторе місце для паркування на „Шей Стадіоні".